

Spis treści

I.	SKONSOLIDOWANY BILANS	- 2 -
II.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	- 3 -
III.	SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	- 4 -
IV.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	- 5 -
V.	INFORMACJA DODATKOWA	- 6 -
1.	INFORMACJE O STRUKTURZE I DZIAŁALNOŚCI GRUPY	- 6 -
2.	OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	- 7 -
2.1.	Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	- 8 -
2.2.	Rozpoznawanie przychodów i kosztów	- 14 -
2.3.	Zarządzanie ryzykiem finansowym	- 15 -
2.4.	Informacje dotyczące wielkości śródrocznych.....	- 17 -
2.5.	Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSSF.....	- 17 -
3.	NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	- 19 -
3.1.	Sprawozdawczość wg segmentów.....	- 19 -
3.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	- 21 -
3.3.	Wartość firmy	- 23 -
3.4.	Pozostałe wartości niematerialne.....	- 23 -
3.5.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.....	- 25 -
3.6.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	- 25 -
3.7.	Zapasy.....	- 26 -
3.8.	Kategorie i klasy instrumentów finansowych	- 26 -
3.9.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.....	- 29 -
3.10.	Pochodne instrumenty finansowe	- 29 -
3.11.	Należności handlowe oraz pozostałe należności	- 30 -
3.12.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 30 -
3.13.	Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	- 30 -
3.14.	Kapitał zakładowy	- 31 -
3.15.	Pozostałe kapitały.....	- 34 -
3.16.	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	- 35 -
3.17.	Kontrakty długoterminowe	- 35 -
3.18.	Kredyty, pożyczki	- 36 -
3.19.	Zobowiązania warunkowe	- 37 -
3.20.	Odroczony podatek dochodowy.....	- 38 -
3.21.	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia.....	- 40 -
3.22.	Przychody ze sprzedaży	- 41 -
3.23.	Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	- 41 -
3.24.	Pozostałe przychody operacyjne.....	- 42 -
3.25.	Pozostałe koszty operacyjne	- 42 -
3.26.	Koszty finansowe – netto	- 42 -
3.27.	Podatek dochodowy.....	- 43 -
3.28.	Zyski (straty) kursowe – netto.....	- 43 -
3.29.	Zysk na akcję	- 43 -
3.30.	Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	- 44 -
3.31.	Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące.....	- 45 -
3.32.	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe.....	- 45 -
3.33.	Zdarzenia po dacie bilansu.....	- 46 -
3.34.	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej.....	- 47 -

I. Skonsolidowany bilans

	Nota	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.2	209 598	182 633
Wartość firmy	3.3	3 284	3 284
Pozostałe wartości niematerialne	3.4	36 514	35 559
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3.5	8 684	8 458
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.6	-	-
Inwestycje pozostałe		607	106
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.20	8 111	12 341
Pozostałe należności		-	-
		266 798	242 381
Aktywa obrotowe			
Zapasy	3.7	22 243	32 839
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.11	147 833	188 550
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		112	-
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.17	15 895	17 806
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.9	10 175	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.10	84	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.12	252 592	66 362
		448 934	305 557
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	3.13	2 864	10 551
Aktywa razem		718 596	558 489
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki			
Kapitał zakładowy	3.14	7 960	7 960
Pozostałe kapitały	3.15	131 845	128 875
Różnice kursowe	3.28	(423)	321
Zysk netto za okres bieżący		160 052	42 770
Niepodzielony wynik finansowy		149 396	106 626
		448 830	286 552
Udziały mniejszości	3.15	14 706	14 228
Kapitał własny razem		463 536	300 780
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	3.18	89 482	77 739
Inne zobowiązania	3.16	-	113
Zobowiązania z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.20	43 087	6 634
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.21	2 357	2 669
		134 926	87 155
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.16	104 260	152 867
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 343	3 037
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	3.17	4 654	7 125
Kredyty i pożyczki	3.18	6 767	4 945
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.21	3 110	2 580
		120 134	170 554
Zobowiązania razem		255 060	257 709
Razem kapitał własny i zobowiązania		718 596	558 489

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Przychody ze sprzedaży	3.22	274 229	270 409
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	3.23	(213 481)	(214 404)
Zysk brutto		60 748	56 005
Pozostałe przychody operacyjne	3.24	484	750
Koszty sprzedaży i marketingu		(22 848)	(18 902)
Koszty ogólnego zarządu		(25 472)	(14 916)
Pozostałe koszty operacyjne	3.25	(2 764)	(3 904)
Zysk operacyjny		10 148	19 033
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	3.26	192 189	(121)
w tym:			
Wynik na sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A.		188 900	-
Pozostałe		3 289	(121)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	3.6	-	1 846
Zysk przed opodatkowaniem		202 337	20 758
Podatek dochodowy	3.27	(41 858)	(2 829)
Zysk netto za okres		160 479	17 929
W tym:			
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki		160 052	17 886
Zysk netto przypadający na udziałowców mniejszościowych	3.15	427	43
		160 479	17 929
Zysk na akcję przypadający na akcjonariuszy Spółki za okres (wyrażony w zł na jedną akcję)			
– podstawowy	3.29	20,11	2,33
– rozwodniony		20,11	2,30

III. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy Spółki					Udziały mniejszości	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
Stan na 1 stycznia 2007 r.	7 519	127 795	463	-	106 626	14 580	256 983
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	554	-	-	-	-	554
Podwyższenie kapitału	441	-	-	-	-	-	441
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	(99)	-	-	-	(99)
Zysk za okres ⁽²⁾	-	-	-	17 886	-	43	17 929
Suma przychodów ujętych w kapitałach (1-2)	-	-	(99)	17 886	-	43	17 830
Stan na 30 czerwca 2007 r.	7 960	128 349	364	17 886	106 626	14 623	275 808
Stan na 1 stycznia 2008 r.	7 960	128 875	321	-	149 396	14 228	300 780
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	2 970	-	-	-	-	2 970
Kapitał z aktualizacji wyceny	-	-	-	-	-	-	-
Podwyższenie kapitału	-	-	-	-	-	51	51
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	(744)	-	-	-	(744)
Zysk za okres ⁽²⁾	-	-	-	160 052	-	427	160 479
Suma przychodów ujętych w kapitałach (1+2)	-	-	(744)	160 052	-	427	159 735
Stan na 30 czerwca 2008 r.	7 960	131 845	(423)	160 052	149 396	14 706	463 536

IV. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Przyływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	160 479	17 929
Korekty razem	(130 425)	(5 414)
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	(1 846)
Amortyzacja	9 382	8 101
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	(854)	(37)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 170	1 646
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(189 708)	(99)
Zmiana stanu zapasów	10 595	(21 144)
Zmiana stanu należności	51 586	(17 508)
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(15 542)	25 473
Inne korekty	2 946	-
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	30 054	12 515
Zapłacony podatek dochodowy	(2 033)	(3 279)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	28 021	9 236
Przeływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(39 026)	(35 697)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	258	387
Nabycie wartości niematerialnych	(3 586)	(2 427)
Nabycie dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	(16 965)	(2 082)
Wpływy ze sprzedaży dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	206 489	2 078
Udzielone pożyczki długoterminowe	(500)	-
Odsetki	530	-
Inne wpływy z aktywów finansowych	(210)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	146 990	(37 741)
Przeływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	15 031	20 535
Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji)	51	441
Splata kredytów i pożyczek	(1 564)	(1 249)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-
Odsetki od obligacji	-	-
Pozostałe odsetki	(2 826)	(1 470)
Inne wydatki	-	-
Inne wpływy finansowe	71	-
Środki pieniężne netto (wykorzystane w)/pochodzące z działalności finansowej	10 763	18 257
Zmiana środków pieniężnych netto	185 774	(10 248)
Środki pieniężne na początek okresu	66 362	62 790
Dodatnie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	(1 164)	(525)
Środki pieniężne na koniec okresu	250 972	52 017
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	10 086	-

V. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka ComArch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A, jest działalność wytwórcza, handlowa i usługowa w zakresie informatyki i telekomunikacji - PKD 72.22.Z Oznaczenie sądu rejestrowego dla ComArch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieście w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka ComArch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki ComArch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

W dniu 30 czerwca 2008 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na ComArch S.A.):

- ComArch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie,
- ComArch, Inc. z siedzibą w Chicago (100,00 %),
- ComArch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie (100,00 % zależna od ComArch, Inc.),
- ComArch Software AG z siedzibą w Dreźnie (100,00 %),
- ComArch Software S.A.R.L. z siedzibą w Lille (100,00 % zależna od ComArch Software AG),
- ComArch Middle East FZ-LCC z siedzibą w Dubaju (100,00 %),
- ComArch LLC z siedzibą w Kijowie (100,00 %),
- ComArch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie (100,00 %),
- OOO ComArch z siedzibą w Moskwie (100,00 %),
- UAB ComArch z siedzibą w Wilnie (100,00 %),
- CA Services S.A. z siedzibą w Krakowie (99,90 %),
- ComArch Management Spółka z o.o. z siedzibą w Krakowie (100,00 %),
- ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (ComArch S.A. posiada 100,00 % wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
- ComArch Management Spółka z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna z siedzibą w Krakowie (57,09 % głosów przypada na ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty; 4,76 % głosów przypada na ComArch S.A.; 38,15 % głosów przypada na akcje nabyte przez ComArch Management Spółka z o.o. SKA celem umorzenia),
- Bonus Development Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna z siedzibą w Krakowie (99,12 % głosów przypada na ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty),
- iMed24 S.A. z siedzibą w Krakowie (100,00 % głosów przypada na ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty),
- iFIN24 S.A. z siedzibą w Krakowie (100,00 % głosów przypada na ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie (49,15 %).

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca: podmiot dominujący pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je, spółki ComArch, Inc., ComArch Software AG, ComArch Middle East FZ-LCC, ComArch LLC, ComArch Panama, Inc., OOO ComArch, UAB ComArch pozyskują kontrakty na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części. CA Services S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek Grupy oraz realizowanych przez Comarch kontraktów, a także świadczenia usług outsourcingowych i pozostałych informatycznych na rzecz ComArch S.A. oraz kontrahenta zagranicznego. Planowane jest ograniczenie działalności spółki ComArch s.r.o. ComArch Management Sp. z o.o. oraz ComArch Management Sp. z o.o. SKA prowadzą działalność związaną z informatyką. ComArch Corporate Finance FIZ prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług nie będących przedmiotem podstawowej działalności ComArch S.A. Głównym przedmiotem działalności Bonus Development Sp. z o.o. SKA jest działalność związana z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. iMed24 S.A. prowadzi projekt informatyczny związany z telemedycyną (zarządzanie rekordami medycznymi pacjentów w formie elektronicznej (EHR - Electronic Health Record)). iFIN24 S.A. prowadzi projekt informatyczny związany z usługami finansowymi. MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną.

PO DACIE BILANSU

W dniu 16 września 2008 roku została zarejestrowana spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą ComArch R&D S.A.R.L. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji. Spółka zależna emitenta, ComArch Software AG posiada 70 % udziałów spółki ComArch R&D S.A.R.L., stanowiących

70 % kapitału zakładowego oraz 70 % głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki ComArch R&D S.A.R.L. wynosi 7.500 Euro i składa się z 750 udziałów o wartości nominalnej 10 Euro każdy. ComArch Software AG nabyła powyższe udziały za środki pozyskane ze środków własnych, za całkowitą cenę 5.250 Euro. Udziały uznane zostały za znaczące z uwagi na przekroczenie przez ComArch Software AG 20 % kapitału zakładowego spółki ComArch R&D S.A.R.L. Przedmiotem działania ComArch R&D S.A.R.L. będzie tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych, doradztwo w zakresie systemów informatycznych.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 6 miesięcy 2008 roku zostało przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz interpretacjami opublikowanymi przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem tych pozycji, które zgodnie z niniejszymi zasadami są wyceniane w inny sposób.

Sporządzenie sprawozdania wg MSSF wymaga dokonania szeregu szacunków i zastosowania własnego osądu. W nocy 2.3.2 zostały zaprezentowane te obszary sprawozdania finansowego, które wymagają znaczących szacunków lub w stosunku do których wymagana jest znacząca doza osądu.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Comarch w dającej się przewidzieć przyszłości. Według Zarządu Spółki nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Grupa Comarch sporządza rachunek zysków i strat w wersji kalkulacyjnej, natomiast rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 6 miesięcy 2008 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

Spółka	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział ComArch S.A. w kapitale zakładowym
ComArch S.A.	jednostka dominująca	pełna	
ComArch Software AG	jednostka zależna	pełna	100,00 %
ComArch, Inc.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
ComArch Middle East FZ-LCC	jednostka zależna	pełna	100,00 %
ComArch LLC	jednostka zależna	pełna	100,00 %
ComArch s.r.o.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
ComArch Panama, Inc.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu ComArch, Inc.
OOO ComArch	jednostka zależna	pełna	100,00 %
UAB ComArch	jednostka zależna	pełna	100,00 %
CA Services S.A.	jednostka zależna	pełna	99,90 %
ComArch Software S.A.R.L.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu ComArch Software AG
ComArch Management Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
ComArch Management Sp. z o.o. SKA	jednostka zależna	pełna	57,09 % w posiadaniu ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, 4,76 % w posiadaniu ComArch S.A., 38,15 % akcji nabytych w celu umorzenia przez ComArch Management Sp. z o.o. SKA
ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	jednostka zależna	pełna	100,00 % ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych
Bonus Development Sp. z o.o. SKA	jednostka zależna	pełna	99,12 % w posiadaniu ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty

iMED24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty
iFIN24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu ComArch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty
MKS Cracovia SSA*	jednostka zależna	pełna	49,15 %

*) Spółka MKS Cracovia SSA jest spółką zależną od ComArch S.A. na podstawie MSR 27 pkt 13d.

2.1. Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

2.1.1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment branżowy to grupa aktywów i działalności zaangażowanych w dostarczanie produktów i usług, które podlegają ryzykom i zwrotom z poniesionych nakładów inwestycyjnych innym niż pozostałe segmenty branżowe. Segment geograficzny dostarcza produkty lub usługi w pewnym środowisku gospodarczym, które podlega ryzykom i zwrotom innym niż w przypadku segmentów funkcjonujących w innych środowiskach gospodarczych. Jako segment podstawowy Grupa wybrała raportowanie wg segmentów branżowych. Do podstawowych segmentów należą segment informatyczny i sportowy.

Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności: sprzedaż systemów informatycznych (określaną dalej jako „Segment IT”), działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA oraz działalność związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch (ten rodzaj działalności wykonywany jest aktualnie w niewielkim zakresie stąd nie został wyodrębniony jako kolejny segment działalności). Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT.

2.1.2. Konsolidacja

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Transakcje, rozrachunki i nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Nie zrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

b) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50 % ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje określoną w dniu nabycia wartość firmy.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji. Gdy udział Grupy w

stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie zrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.1.3. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w polskich złotych (PLN), która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji jednostki dominującej.

b) Transakcje i salda wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej w korespondencji z rachunkiem zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w kapitale z wyceny w wartości godziwej.

c) Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy (z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji), których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- (i) aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym bilansie przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na ten dzień bilansowy,
- (ii) przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich (chyba, że kurs średni nie stanowi zadowalającego przybliżenia skumulowanego wpływu kursów z dni transakcji – w takim wypadku przychody i koszty przelicza się według kursów z dni transakcji), a wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach zagranicznych oraz kredytów, pożyczek i innych instrumentów walutowych wyznaczonych na zabezpieczenia takich inwestycji ujmuje się w kapitale własnym. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Wartość firmy i korekty do poziomu wartości godziwej, które powstają przy nabyciu jednostki zagranicznej, traktuje się jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej oraz przelicza według kursu zamknięcia.

2.1.4. Inwestycje

a) Aktywa i zobowiązania finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia. Tego typu instrumenty są wykazywane osobno w bilansie w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub ich realizacji oczekuje się w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności zalicza się do wykazywanych w bilansie należności handlowych i usług oraz pozostałych należności.

c) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd Grupy zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to nie zaliczone do instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo nie zaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmują się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmują się początkowo według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami wykazywanymi w rachunku zysków i strat, wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej. Zrealizowane i nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi w korespondencji z w rachunkiem zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat, w okresie, w którym powstały. Nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej niepieniężnych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmują się w kapitale własnym. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Wartość godziwa inwestycji notowanych wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nie notowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz powszechnie uznane za poprawne modele wyceny instrumentów pochodnych, oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku.

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły na wartości bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszona o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmują w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat z tytułu instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

2.1.5. Aktywa trwałe

a) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne ujmowane są w ewidencji według cen nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową. Przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

• oprogramowanie komputerowe	30 %,
• licencje	30 %,
• prawa autorskie	30 %,
• pozostałe prawa	10 - 20 %.

Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają oszacowanemu okresowi użytkowania wartości niematerialnych. W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i dlatego nie jest amortyzowane. Grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółki MKS Cracovia SSA nie podlegają amortyzacji, gdyż posiadają nieokreślony okres użytkowania, z uwagi na fakt, iż Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, o których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Wieczyste użytkowanie w Polsce traktowane jest jako synonim własności a nie dzierżawy, po zakończeniu której użytkownik oddaje grunt. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela MKS Cracovia SSA czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportowa w tym MKS Cracovia SSA m.in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

b) Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej jednostki zależnej/stowarzyszonej na dzień przejęcia. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy z przejęcia jednostek stowarzyszonych ujmuje się w ramach inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Wartość firmy jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości i wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu ewentualnej utraty wartości. Zyski i straty ze zbycia jednostki uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

c) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe

Wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

Szczegółowe zasady amortyzowania środków trwałych przyjętych przez Spółkę są następujące:

Środki amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanemu okresowi użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5 % (dla gr. I), 30 % (dla gr. IV) i 20 % (dla gr. VII i VIII). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Spółka stosuje zasadę, że odsetki od kredytu inwestycyjnego w okresie realizacji inwestycji aktywowane są w pozycji środki trwałe w budowie. Odsetki od kredytu inwestycyjnego po przyjęciu środka trwałego sfinansowanego kredytem obciążają wynik roku w pozycji koszty finansowe.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych

Ulepszenia w obcych środkach trwałych wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

d) Leasing

Grupa użytkuje na zasadach leasingu samochody oraz sprzęt komputerowy. Ponieważ na mocy zawartych umów nastąpiło zasadniczo przeniesienie całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, ujęte są one w księgach na zasadach leasingu finansowego. Wprowadzone zostały do ksiąg jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości minimalnych opłat leasingowych ustalonych na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenia niespłaconego salda zobowiązań. Część odsetkowa kosztów finansowych obciąża rachunek wyników przez okres trwania leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda. Środki użytkowane na zasadach leasingu podlegają amortyzacji przez krótszy z okresów: okres umowy lub użytkowania.

e) Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Dotyczą prawa wieczystego użytkowania gruntów przez jednostkę dominującą ComArch S.A. Posiada ono określony okres użytkowania i dlatego podlega amortyzacji. Okres amortyzowania ustalono na 85 lat, czyli że amortyzowane jest według stawki 1,2 %.

W pozycji tej wykazywane są również długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów.

f) Utrata wartości aktywów

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz corocznie są testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

2.1.6. Aktywa obrotowe

a) Zapasy, produkty w toku oraz towary

Wykazywana w sprawozdaniu produkcja w toku dotyczy wytwarzanego przez Grupę i przeznaczonego do wielokrotnej sprzedaży oprogramowania. Produkcja w toku jest wyceniana według technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia.

Wytworzone przez Grupę i przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży oprogramowanie użytkowe wyceniane jest w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 36 miesięcy, jakie następują od rozpoczęcia sprzedaży, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami netto uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu kolejnych 36 miesięcy. Nie odpisane po tym okresie koszty wytworzenia zwiększają pozostałe koszty operacyjne.

W zależności od charakteru wytworzonego oprogramowania i oceny możliwości jego sprzedaży stosuje się zasadę odpisywania w koszt własny poniesionych na jego wytworzenie nakładów w wysokości od 50 % do 100 % zafakturowanej w powyższym okresie sprzedaży z tym, że jako podstawową stosuje się stawkę 50 %. Jeżeli Spółka posiada wcześniej informacje o ograniczeniu możliwości dalszej sprzedaży, niezwłocznie dokonuje odpisu aktualizującego wartość produkcji w toku w wysokości nakładów, w stosunku, do których występuje prawdopodobieństwo nie odzyskania, bądź też dokonuje jednorazowo odpisania całości nierozliczonych nakładów (w zależności od stopnia oceny ryzyka) w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Ewidencja materiałów i towarów prowadzona jest według rzeczywistych cen zakupu. Rozchody wyceniane są według zasady pierwsze przyszło, pierwsze wyszło (FIFO). Materiały i towary wycenione są według rzeczywistych cen zakupu nie wyższych od cen sprzedaży netto.

b) Należności

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a w następnych okresach wg skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Należności w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

W celu urealnienia wartości, należności zostały pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych. Odpis z tytułu utraty wartości odpowiada różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością bieżącą rzeczywistych przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów. Ze względu na specyfikę działalności (występowanie w ograniczonym zakresie należności od tzw. kontrahentów masowych), dokonywanie stosownych odpisów aktualizacyjnych odbywa się drogą szczegółowej identyfikacji należności i oceny zagrożenia wpływu środków pieniężnych wynikających z uwarunkowań umownych i

biznesowych.

c) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Kategoria ta obejmuje środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz płynne krótkoterminowe papiery wartościowe.

d) Rozliczenie kontraktów długoterminowych

Koszty związane z kontraktami długoterminowymi ujmuje się w momencie poniesienia. Wynik na kontraktach ustala się według stopnia zaawansowania prac, o ile jest możliwe wiarygodne ustalenie stopnia zaawansowania. Stopień zaawansowania mierzy się w oparciu o wyrażony procentowo stosunek kosztów poniesionych do dnia bilansowego, do łącznych szacowanych kosztów z tytułu kontraktu. Jeżeli prawdopodobne jest, że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody, to przewidywaną stratę ujmuje się natychmiast.

Grupa prezentuje w aktywach pozycję „Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych” w przypadku, gdy występuje nadwyżka poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, nad wartością zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów. W przeciwnym przypadku, tj. gdy występuje nadwyżka zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów nad wartością poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, Grupa prezentuje w zobowiązaniach pozycję „Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych”. Ww. nadwyżki są ustalane dla każdego kontraktu osobno i prezentowane rozdzielnie bez saldowania poszczególnych pozycji.

2.1.7. Kapitał własny

Kapitał własny obejmuje między innymi:

a) kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazany w wartości nominalnej,

b) pozostałe kapitały utworzone:

- z podziału zysku,
- z nadwyżki sprzedaży akcji ponad wartość nominalną,
- z wyceny opcji menedżerskiej

c) zysk niepodzielony wynikający z korekt z tytułu zmiany zasad rachunkowości oraz z wyników osiągniętych przez Grupę, a nie przeniesionych do pozostałych kapitałów.

2.1.8. Świadczenia pracownicze

a) Świadczenia oparte na akcjach

Grupa prowadzi program wynagrodzeń opartych na akcjach i regulowanych akcjami. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji powiększa koszty. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji, z wyłączeniem wpływu ewentualnych niezwiązanych z rynkiem kapitałowym warunków nabywania uprawnień (np. celów do osiągnięcia w zakresie rentowności i wzrostu sprzedaży). Warunki nabywania uprawnień do realizacji uwzględnia się w założeniach co do przewidywanej liczby opcji, które mogą być zrealizowane. Na każdy dzień bilansowy jednostka dominująca weryfikuje swoje oszacowania. Wpływ ewentualnej weryfikacji pierwotnych oszacowań Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat, w korespondencji z kapitałem własnym. Uzyskane wpływy z tytułu realizacji opcji, tj. wpływy z tytułu objęcia akcji (pomniejszone o koszty transakcyjne bezpośrednio związane z realizacją) odnosi się na kapitał zakładowy (wartość nominalna) oraz kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

2.1.9. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

a) Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a na dzień bilansowy w kwocie skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Zobowiązania w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

b) Zobowiązanie finansowe

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika zobowiązań niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, jednostka wycenia zobowiązania finansowe według amortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, wycenianych wg wartości godziwej. Zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

c) Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na koszty restrukturyzacji, naprawy gwarancyjne oraz roszczenia prawne ujmuje się, jeżeli:

- Grupa posiada bieżące prawne lub zwyczajowe zobowiązanie wynikające z przeszłych zdarzeń,
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w celu rozliczenia tych zobowiązań konieczne będą wydatki środków Grupy oraz
- wartość ta została oszacowana w sposób wiarygodny.

Rezerwy restrukturyzacyjne obejmują głównie odprawy pracownicze. Rezerw nie ujmuje się w odniesieniu do przyszłych strat operacyjnych.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz zwiększenia dotyczące danego zobowiązania.

2.1.10. Odroczony podatek dochodowy

Jako generalną zasadę przyjmuje się zgodnie z MSR 12, iż w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzona jest rezerwa i ustalone aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Różnica pomiędzy stanem zobowiązań i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego wpływa na wynik finansowy, przy czym zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

2.2. Rozpoznawanie przychodów i kosztów

Prowadzona przez Grupę Comarch działalność w zdecydowanej większości polega na wytwarzaniu oprogramowania do wielokrotnej sprzedaży oraz na realizacji informatycznych kontraktów integracyjnych. W ramach kontraktów integracyjnych Grupa Comarch oferuje wykonanie systemów informatycznych "pod klucz" składających się z oprogramowania (własnego i obcego) i/lub sprzętu komputerowego i/lub świadczeniu usług takich jak:

- usługi wdrożeniowe,
- usługi instalacyjne,
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny,
- usługi asysty technicznej,
- usługi *customizacji* (dostosowania) oprogramowania,
- inne usługi informatyczne i nieinformatyczne niezbędne do realizacji systemu.

Przy ustalaniu całkowitych przychodów z kontraktu uwzględnia się:

- przychody z oprogramowania własnego (niezależnie od formy, w jakiej oprogramowanie to jest udostępniane, czyli: licencje, prawa majątkowe, itp.),
- przychody z usług, o których mowa w poprzednim akapicie.

Kierownik jednostki może podjąć decyzję o zaliczeniu do całkowitych przychodów z kontraktu szacowanych przychodów, dla których istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną zrealizowane (np. w trakcie realizacji kontraktu z przyczyn technicznych następuje modyfikacja projektu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że zamawiający zaakceptuje modyfikację i wysokość przychodów wynikających z tej modyfikacji).

Dla kontraktów integracyjnych, w ramach których dostarczane jest oprogramowanie autorstwa Grupy Comarch przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży, osobno ujmuje się w księgach przychody i koszty związane z tym oprogramowaniem oraz przychody i koszty związane z pozostałą częścią kontraktu integracyjnego.

Różne kontrakty integracyjne łączy się i ujmuje w księgach razem jako jeden kontrakt, jeżeli:

- umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej i precyzyjne rozdzielanie kosztów ich realizacji jest niemożliwe lub
- umowy są tak ściśle powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu ze wspólną dla całego projektu marżą zysku.

Przychody z tytułu pozostałych usług (np. usługi serwisowe, usługi asysty) rozpoznaje się równomiernie w okresie trwania umowy/świadczenia usług. Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego oraz innych towarów rozpoznaje się zgodnie z ustalonymi warunkami dostawy.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług, produktów, towarów i innych składników majątkowych obejmują sumy wartości godziwych należnych zafakturowanych przychodów, z uwzględnieniem upustów i rabatów bez podatku od towarów i usług.

Koszty sprzedaży obejmują koszty marketingu oraz koszty pozyskania nowych zleceń przez centra (działy) sprzedaży Grupy Comarch.

Koszty ogólne obejmują koszty funkcjonowania Grupy Comarch jako całości i zalicza się do nich w szczególności koszty zarządu oraz koszty działów pracujących na potrzeby ogólne Grupy.

Różnice kursowe dotyczące należności ujmowane są w pozycji przychody ze sprzedaży a od zobowiązań w pozycji koszt sprzedanych produktów, usług i towarów.

Grupa otrzymuje dotacje na finansowanie prac badawczo-rozwojowych w ramach programów pomocy unijnej. Dotacje te ujmuje się w sposób systematyczny jako przychód w poszczególnych okresach, tak aby zapewnić ich współmierność z ponoszonymi kosztami, które dotacje te mają kompensować, stosownie do celu ich rozliczenia. Dotacje te pomniejszają odpowiednie koszty bezpośrednie, które to koszty po skompensowaniu ich z dotacją prezentowane są w koszcie sprzedanych produktów, usług i materiałów.

a) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Obejmują przychody i koszty nie związane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostek i obejmują głównie: wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, darowizny, utworzone rezerwy, skutki aktualizacji wartości aktywów.

b) Przychody i koszty finansowe

Obejmują głównie przychody i koszty z tytułu odsetek, wynik osiągnięty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej, ze zbycia aktywów finansowych, skutki aktualizacji wartości inwestycji.

2.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Spółka jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

a) ryzyko kredytowe

Spółka analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Grupy do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

b) ryzyko zmiany stóp procentowych

Spółka jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR. Spółka nie dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze, jednakże prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli na dzień bilansowy stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o jeden punkt procentowy, zysk netto za pierwsze półrocze 2008 r. byłby o 720 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennym na stałym poziomie. Byłoby to głównie skutkiem wyższych/nizszych przychodów z tytułu odsetek otrzymanych od lokat wolnych środków pieniężnych, częściowo zrównoważonych wyższymi/nizszymi odsetkami zapłaconymi od kredytów o zmiennym oprocentowaniu. Analogiczna analiza na dzień 31 grudnia 2007 roku wskazuje, że jeśli stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o jeden punkt procentowy, zysk netto za drugie półrocze 2007 r. byłby o 82 tys. PLN

niższy/wyższy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Zmiana we wrażliwości wyniku finansowego Grupy na zmiany stóp procentowych wynika ze znaczącego zwiększenia w pierwszym półroczu 2008 r. salda wolnych środków pieniężnych.

c) ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Spółka jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN i USD/PLN. Równocześnie część kosztów Spółki jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Spółka dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward oraz opcji walutowych. Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko zmiany kursów walut dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO i USD wzrósłby/spadłby o 5 % przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2008 roku byłby wyższy/niższy o 1 958 tys. PLN, w tym o 1 787 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w EURO i 171 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w USD.

Powyższy szacunek wpływu ryzyka walutowego na wynik finansowy obliczony został w oparciu o metodę symetryczną zakładającą, że wzrost i spadek kursów zamknąby się identyczną kwotą.

d) ryzyko płynności finansowej

Grupa posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Informacje o terminach umownej zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiono w nocie 3.8.

2.3.1. Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem wartości godziwej wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem przepływów pieniężnych wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi:

- a) na kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie),
- b) na wynik z operacji finansowych (w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne nie stanowiące instrumentu zabezpieczającego w rozumieniu MSR 39, wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

2.3.2. Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywać się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego są zaprezentowane poniżej.

- a) oszacowania całkowitych kosztów realizacji projektów związane z wyceną kontraktów długoterminowych zgodnie z MSR 11

Zgodnie z przyjętymi przez Spółkę zasadami rachunkowości, Spółka dokonuje ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów projektów. Z uwagi na długoterminowy charakter prowadzonych projektów oraz ich złożoność, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się szacunków dokonywanych na kolejne dni bilansowe. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów mogłaby spowodować, iż ustalony na dzień

bilansowy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

- b) oszacowania związane z ustaleniem i rozpoznaniem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zgodnie z MSR 12

W związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej i korzystaniem przez Spółkę z ulg podatkowych, Spółka dokonuje ustalenia wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na bazie przewidywań dotyczących kształtowania się wysokości dochodu zwolnionego oraz okresu, w którym taki dochód może występować. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Spółka, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste wyniki i dochód zwolniony mogą się różnić od tych prognozowanych przez Spółkę.

- c) oszacowanie potencjalnych kosztów związanych z toczącymi się przeciwko Grupie postępowaniami sądowymi zgodnie z MSR 37

Na dzień bilansowy Grupa jest powodem i pozwanym w postępowaniach sądowych. Sporządzając sprawozdanie finansowe, Grupa każdorazowo bada szanse i ryzyka związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i stosownie do rezultatów takich analiz tworzy rezerwy na potencjalne straty. Zawsze istnieje jednak ryzyko, iż sąd wyda wyrok odmienny od przewidywań Spółki i utworzone rezerwy okażą się niewystarczające lub nadmierne w stosunku do rzeczywistych wyników postępowań.

- d) oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy zgodnie z MSSF 3 i MSR 36

Grupa przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy, zgodnie z polityką rachunkowości zawartą w notcie 2.1.5. b) W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie wartości godziwej. Wyliczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w segmencie IT w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku IT w Polsce w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się różnić od tych prognozowanych przez Grupę.

2.4. Informacje dotyczące wielkości śródrocznych

Branża informatyczna charakteryzuje się sezonowością sprzedaży. Największe obroty realizuje się zwykle w czwartym kwartale roku kalendarzowego. Koszty, które ponoszone są nierównomiernie w ciągu roku obrotowego jednostki gospodarczej antycypuje się lub przenosi do rozliczeń w czasie na dzień śródroczny, wtedy i tylko wtedy, gdy ich antycypacja lub przeniesienie do rozliczenia w czasie jest również odpowiednie na koniec roku obrotowego.

Podatek dochodowy bieżący jest wyliczany miesięcznie, w oparciu o aktualne dane finansowe, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w kraju siedziby spółki Grupy Kapitałowej.

2.5. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE). MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), za wyjątkiem poniższych standardów, które według stanu na 1 sierpnia 2008 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- Zmieniony MSSF 3 "Połączenia jednostek gospodarczych" – opublikowany w dniu 10 stycznia 2008 roku i mający zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2009 i później. Zmiana obejmuje między innymi zrewidowane podejście do ujmowania innych kosztów bezpośrednich związanych z połączeniem, ujęcia i rozliczenia nabycia w kilku transakcjach, wyceny i ujęcia wartości firmy oraz kapitału mniejszości jak również podejścia do warunkowych płatności.
- Zmiana do MSR 23 "Koszty finansowania zewnętrznego" – opublikowana w dniu 29 marca 2007 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Zmiana standardu obejmuje eliminację dotychczasowej opcji możliwości ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego bezpośrednio w rachunku zysków i strat.
- Zmiana do MSR 1 "Prezentacja sprawozdań finansowych" – opublikowana w dniu 6 września 2007 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Zmiana obejmuje zmiany dotyczące nazewnictwa podstawowych

sprawozdań finansowych oraz prezentacji bilansu, rachunku zysków i strat oraz zmian w kapitale własnym.

- Zmiana do MSR 27 "Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe" – opublikowana w dniu 10 stycznia 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2009 i później. Zmiana dotyczy uregulowania kwestii nabycia lub sprzedaży udziałów w ramach transakcji, w której nie następuje utrata kontroli, wyceny udziałów w jednostce zależnej jakie pozostają w sprawozdaniu jednostki dominującej po utracie kontroli nad tą jednostką oraz ujmowania kapitałów mniejszości.
- Zmiana do MSSF 2 "Płatności w formie akcji własnych" – opublikowana w dniu 17 stycznia 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Zmiana wprowadza wyjaśnienia w zakresie definiowania warunków nabywania uprawnień oraz rachunkowego podejścia do rozwiązywania umów w zakresie płatności w formie akcji własnych.
- Zmiana do MSR 32 "Instrumenty finansowe: Prezentacja" oraz MSR 1 "Prezentacja sprawozdań finansowych" – opublikowana w dniu 14 lutego 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Zmian wprowadza kryteria ujmowania instrumentów finansowych z opcją sprzedaży oraz instrumentów bądź ich komponentów obligujących jednostkę do dostarczenia innej jednostce określonego udziału w jej aktywach netto w wyniku likwidacji.
- Zmiany do MSSF 2008 („*Improvements to IFRS 2008*") – opublikowane w dniu 22 maja 2008 roku i mające zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Obejmuje 35 zmian do kilkunastu standardów w podziale na dwie grupy zmian:
 - (a) zmiany wpływające na zmianę polityki rachunkowości, prezentację jak również zasady pomiaru,
 - (b) zmiany dotyczące dostosowania i ujednolicenia terminologii używanej w tekście standardów nie mające wpływu na warstwę merytoryczną standardów.
- Zmiana do MSR 39 "Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena" opublikowana w dniu 31 lipca 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2009 i później. Zmiana wprowadza wyjaśnienia, w jakich sytuacjach inflacja może być przedmiotem zabezpieczenia oraz w jakich sytuacjach zakupiona opcja może być zabezpieczeniem.
- Interpretacja KIMSF 13 "Programy lojalnościowe" - opublikowana w dniu 28 czerwca 2007 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2008 i później. Interpretacja daje wytyczne jednostkom przyznającym swoim klientom tzw. „punkty” lojalnościowe odnośnie wyceny ich zobowiązań wynikających z przekazania produktów lub wykonania usług darmowych lub o obniżonej cenie w momencie realizacji przez klienta przyznanych punktów.
- Interpretacja KIMSF 14 " MSR 19 - Ograniczenie ujmowania nadwyżki w programie określonych świadczeń, minimalne wymogi dotyczące ujęcia oraz wzajemne powiązania między tymi wymogami" - opublikowana w dniu 5 lipca 2007 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2008 i później.
- Interpretacja KIMSF 15 " Umowy na budowę nieruchomości" - opublikowana w dniu 3 lipca 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Interpretacja precyzuje ujęcie przychodów i kosztów w jednostkach, które wykonują budowę nieruchomości.
- Interpretacja KIMSF 16 " Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej " - opublikowana w dniu 3 lipca 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 października 2008 roku i później. Interpretacja wyjaśnia, jakie ryzyka kursowe kwalifikują się do ujęcia w rachunkowości zabezpieczeń, gdzie w ramach grupy kapitałowej może być utrzymywany instrument zabezpieczający oraz jakie kwoty podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży jednostki zagranicznej.

Według szacunków Zarządu Grupy Kapitałowej, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Poza regulacjami przyjętymi przez UE, pozostaje nadal rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według IAS 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu

na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte przez UE do stosowania na dzień bilansowy.

Ponadto, Spółka sporządzając niniejsze sprawozdanie finansowe nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie mają jeszcze zastosowania:

- MSSF 8 "Segmenty operacyjne" – opublikowany w dniu 30 listopada 2006 roku i mający zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Standard zastępuje MSR 14 "Sprawozdawczość według segmentów działalności" i wymaga między innymi by segmenty operacyjne były określane na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania.

Zarząd Grupy stosownie do wprowadzanych sukcesywnie zmian w strukturze organizacyjnej i przedmiocie działalności analizuje zasadność wprowadzania zmian w zakresie prezentacji segmentów operacyjnych działalności. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian w przedmiotowym zakresie zasady MSSF 8 będą wprowadzane. Według szacunków Zarządu Grupy, jeżeli zasady MSSF 8 zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy nie miałyby istotnego wpływu na sposób prezentacji.

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Sprawozdawczość wg segmentów

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem sprawozdawczości według segmentów jest sprawozdawczość wg segmentów branżowych. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności: sprzedaż systemów informatycznych (określaną dalej jako „Segment IT”), działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA oraz działalność związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch (ten rodzaj działalności wykonywany jest aktualnie w niewielkim zakresie stąd nie został wyodrębniony jako kolejny segment działalności). Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT.

Przychody, koszty i wynik finansowy

6 miesięcy 2007

Pozycja	Segment IT	Segment sport	Eliminacje	Razem
Przychody segmentu – sprzedaż klientom zewnętrznym	266 087	5 072	-	271 159
w tym:				
przychody ze sprzedaży	265 494	4 915	-	270 409
pozostałe przychody operacyjne	593	157	-	750
Przychody segmentu – sprzedaż pozostałym segmentom	-	3 210	(3 210)	-
Przychody segmentu ogółem*	266 087	8 282	(3 210)	271 159
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	247 260	4 987	-	252 247
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	-	3 210	(3 210)	-
Koszty segmentu ogółem*	247 260	8 197	(3 210)	252 247
Podatek bieżący	(687)	-	-	(687)
Aktywa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(2 142)	-	-	(2 142)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	1 846	-	-	1 846
Wynik netto	17 844	85	-	17 929
w tym:				
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	17 844	42	-	17 886
wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym	-	43	-	43

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

6 miesięcy 2008

Pozycja	Segment IT	Segment Sport	Eliminacje	Razem
Przychody segmentu– sprzedaż klientom zewnętrznym	459 403	7 499	-	466 902
w tym:				
przychody ze sprzedaży	266 824	7 405	-	274 229
pozostałe przychody operacyjne	390	94	-	484
przychody finansowe	192 189	-	-	192 189
Przychody segmentu– sprzedaż pozostałym segmentom	-	3 146	(3 146)	-
Przychody segmentu ogółem*	459 403	10 645	(3 146)	466 902
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	257 934	6 631	-	264 565
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	-	3 146	(3 146)	-
Koszty segmentu ogółem*	257 934	9 777	(3 146)	264 565
Podatek bieżący	(1 147)	(28)	-	(1 175)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(40 590)	(93)	-	(40 683)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	-	-	-	-
Wynik netto	159 732	747	-	160 479
w tym:				
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	159 732	320	-	160 052
wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym	-	427	-	427

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 30 czerwca 2007 roku oraz 30 czerwca 2008 roku przedstawiają się następująco:

6 miesięcy 2007

	Segment IT	Segment Sport	Ogółem
Aktywa	480 773	40 623	521 396
Zobowiązania	205 839	39 749	245 588
Wydatki inwestycyjne	39 881	325	40 206
Amortyzacja	7 789	312	8 101

6 miesięcy 2008

	Segment IT	Segment Sport	Ogółem
Aktywa	673 522	45 074	718 596
Zobowiązania	241 597	13 463	255 060
Wydatki inwestycyjne	58 767	1 800	60 567
Amortyzacja	8 870	512	9 382

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Europa, Ameryka, Pozostałe kraje. Segment Sport prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży

eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej. Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych. Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Przychody ze sprzedaży podstawowej - wg lokalizacji rynków

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Kraj /Polska/	224 111	218 205
Europa	39 835	38 894
Ameryka	7 875	10 383
Pozostałe kraje	2 408	2 927
RAZEM	274 229	270 409

Suma aktywów - wg lokalizacji działalności

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Kraj /Polska/	689 359	518 776
Europa	16 813	25 078
Ameryka	6 211	6 885
Pozostałe kraje	6 213	7 750
RAZEM	718 596	558 489

Wydatki inwestycyjne - wg lokalizacji działalności

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007	12 miesięcy 2007
Kraj /Polska/	60 192	39 784	60 911
Europa	297	292	702
Ameryka	77	130	239
Pozostałe kraje	1	-	-
RAZEM	60 567	40 206	61 852

3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Grunty, budynki i budowle	119 401	109 477
Środki transportu i urządzenia	37 227	36 876
Środki trwałe w budowie	50 991	34 181
Pozostałe	1 979	2 100
	209 598	182 633

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Własnością Grupy są cztery budynki biurowe położone w Krakowie o łącznej powierzchni całkowitej 31 343 m. kw., budynek biurowy położony w Warszawie o powierzchni całkowitej 1 620 m. kw. oraz budynek biurowy w Łodzi. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 3,8 ha. Środki trwałe w budowie obejmują głównie będący w trakcie realizacji kolejny budynek biurowy na terenie SSE o powierzchni całkowitej 11 445 m. kw.

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu i urządzenia	Meble, wyposażenie i sprzęt	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2007 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	118 553	67 640	4 616	190 809
Umorzenie	(10 500)	(38 421)	(3 123)	(52 044)
Wartość księgowa netto	108 053	29 219	1 493	138 765
Rok obrotowy 2007				
Wartość księgowa netto na początek roku	108 053	29 219	1 493	138 765
Zwiększenia	36 750	21 322	1 345	59 417
Zmniejszenia	(29)	(584)	(51)	(664)
Amortyzacja	(2 539)	(11 659)	(687)	(14 885)
Wartość księgowa netto na koniec roku	142 235	38 298	2 100	182 633
Stan na 31 grudnia 2007 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	155 275	88 330	5 956	249 561
Umorzenie	(13 040)	(50 032)	(3 856)	(66 928)
Wartość księgowa netto	142 235	38 298	2 100	182 633
I półrocze 2008				
Wartość księgowa netto na początek roku	142 235	38 298	2 100	182 633
Zwiększenia	27 390	7 590	418	35 398
Zmniejszenia	(8)	(312)	(20)	(340)
Amortyzacja	(1 450)	(6 246)	(397)	(8 093)
Wartość księgowa netto na koniec roku	168 167	39 330	2 101	209 598
Stan na 30 czerwca 2008 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	183 897	88 443	6 312	278 652
Umorzenie	(15 730)	(49 113)	(4 211)	(69 054)
Wartość księgowa netto	168 167	39 330	2 101	209 598

Kredyty bankowe zabezpieczone są na gruntach i budynkach do kwoty 127 447 tys. zł (hipoteki zwykle i kaucyjne na rzecz Fortis Banku Polska S.A., Kredyt Banku S.A. i Banku Pekao S.A.). Wartość bilansowa środków trwałych, na których ustanowiono zabezpieczenie zobowiązań finansowych wynosi 113 342 tys. zł.

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Kwota odsetek od kredytów skapitalizowanych w nakładach na aktywa trwałe	935	611

W wartości bilansowej netto rzeczowych aktywów trwałych ujęte są nakłady na aktywa trwałe w toku budowy:

	30 czerwca 2008 r.	30 czerwca 2007 r.
Budynki	48 600	19 478
Urządzenia	2 090	1 191

Odpisy amortyzacyjne zostały ujęte w rachunku zysków i strat powiększając koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 6 608 tys. zł (12 296 tys. zł w 2007 r.), koszty sprzedaży 573 tys. zł (943 tys. zł w 2007 r.) oraz koszty ogólnego Zarządu 778 tys. zł (1 458 tys. zł w 2007 r.) oraz 134 tys. zł koszty działalności socjalnej (188 tys. zł w 2007 r.).

Aktywa w leasingu finansowym

Na dzień 30 czerwca 2008 roku grupa posiadała w leasingu finansowym sprzęt komputerowy (routery). Wartość tych środków wykazana w sprawozdaniu wynosi:

Brutto	317 tys. zł
Umorzenie	159 tys. zł
Wartość netto	158 tys. zł

Umowy zawarte są na okres do lat trzech. Wartość zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 30 czerwca 2008 r. wynosi: 197 tys. zł. W księgach roku 2008 ujęta jest kwota amortyzacji w wysokości 53 tys. zł i odsetek ujętych w kosztach finansowych w wysokości 8 tys. zł. Kwota opłat leasingowych netto za I półrocze 2008 rok (kapitał netto + odsetki) wynosi 63 tys. zł, w tym:

Kapitał netto	56 tys. zł
Kwota odsetek	7 tys. zł

Kwota należnych do zapłaty opłat leasingowych wynosi 185 tys. zł, w tym:

Odsetki	8 tys. zł
Kapitał netto	177 tys. zł

3.3. Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	30 czerwca 2008 r.
ComArch Kraków	99
CDN ComArch	1 227
ComArch Software AG	1 900
ComArch, Inc.	58
Razem	3 284

W I półroczu 2008 roku wartość firmy nie uległa zmianie. Grupa traktuje segment IT jako jeden ośrodek wypracowujący środki pieniężne, w związku z czym nie alokuje wartości firmy do poszczególnych spółek Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2007 r. Grupa przeprowadziła test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy. Test nie wykazał, aby nastąpiła utrata wartości. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość godziwą. Zarząd jednostki dominującej dokonał oszacowania wartości godziwej ośrodka poprzez analizę średniego wskaźnika P/E dla spółek sektora IT notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i na tej podstawie ocenił szacunkową wartość rynkową segmentu IT w Grupie Comarch na dzień 31 grudnia 2007 r. Powyższe analizy nie wykazały, aby nastąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy.

Kolejny test na ewentualną utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy przeprowadzony zostanie na dzień 31 grudnia 2008 r.

3.4. Pozostałe wartości niematerialne

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania	Koncesje, licencje i oprogramowanie	Inne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2007 r.					
Koszt (brutto)	2 057	31 650	12 664	1 683	48 054
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 057)	-	(8 806)	(1 156)	(12 019)
Wartość księgowa netto	-	31 650	3 858	527	36 035

Rok obrotowy 2007

Wartość księgowa netto na początek roku	-	31 650	3 858	527	36 035
Zwiększenia	-	-	1 305	403	1 708
Zmniejszenia	-	-	-	(25)	(25)
Amortyzacja	-	-	(1 778)	(381)	(2 159)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2007 r.	-	31 650	3 385	524	35 559

Stan na 31 grudnia 2007 r.

Koszt (brutto)	2 057	31 650	13 969	2 061	49 737
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 057)	-	(10 584)	(1 537)	(14 178)
Wartość księgowa netto	-	31 650	3 385	524	35 559

I półrocze 2008

Wartość księgowa netto na początek roku	-	31 650	3 385	524	35 559
Zwiększenia	-	-	705	1 566	2 271
Zmniejszenia	-	-	(27)	-	(27)
Amortyzacja	-	-	(940)	(349)	(1 289)
Wartość księgowa netto na 30 czerwca 2008 r.	-	31 650	3 123	1 741	36 514

Stan na 30 czerwca 2008 r.

Koszt (brutto)	-	31 650	15 631	3 526	50 807
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	(12 508)	(1 785)	(14 293)
Wartość księgowa netto	-	31 650	3 123	1 741	36 514

3.4.1. Pozostałe wartości niematerialne

Pozycja inne wartości niematerialne obejmuje aktywowane koszty związane ze znakiem towarowym MKS Cracovia SSA w kwocie 40 tys. zł oraz karty zawodników w kwocie 1 701 tys. zł. Wszystkie pozostałe pozycje wartości niematerialnych zostały nabyte.

Z ogólnej kwoty amortyzacji ujętej w rachunku zysków i strat kwota 1 182 tys. zł jest ujęta w koszcie wytworzenia, pozostała część wykazana jest w kosztach ogólnego zarządu: 97 tys. zł i w kosztach sprzedaży: 10 tys. zł.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. zł jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółki MKS Cracovia SSA nie podlegają amortyzacji, gdyż posiadają nieokreślony okres użytkowania. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportową w tym MKS Cracovia SSA m in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

3.4.2. Test na utratę wartości prawa wieczystego użytkowania gruntu na 30 czerwca 2008 r.

Na dzień 30 czerwca 2008 r. w oparciu o artykuły i raporty publikowane przez "Krajowy Rynek Nieruchomości" (www.krn.pl), "Krakowski Serwis Mieszkaniowy" (www.dominium.pl) oraz firmę doradczą Expander, dokonano analizy zmian cen nieruchomości w Krakowie w pierwszej połowie 2008 roku. Z analizy wynika, że wzrostowy trend cen nieruchomości gruntowych w Krakowie został utrzymany. Na tej podstawie ustalono, iż w pierwszej połowie 2008 roku nie nastąpiła utrata wartości praw wieczystego użytkowania gruntów posiadanych przez Grupę Comarch.

3.5. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Stan na początek roku	8 458	8 118
Zwiększenia z tytułu:	452	434
-długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	452	434
Zmniejszenia z tytułu:	226	94
-umorzenie prawa wieczystego użytkowania gruntów	46	94
-rozliczenia międzyokresowe	180	-
Stan na 30.06.2008 r. / 31.12.2007 r.	8 684	8 458

3.6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 30 czerwca 2008 r. Grupa nie posiada inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2007 r.	7 289
Udział w wyniku za 2007 rok	3 262
Przeniesienie udziałów w INTERIA.PL S.A. do aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (nota 3.13)	(10 551)
Stan na 31 grudnia 2007 r.	-
Stan na 1 stycznia 2008 r.	-
Udział w wyniku za I półrocze 2008	-
Stan na 30 czerwca 2008 r.	-

	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
Stan na 31 grudnia 2007 r.				
INTERIA.PL S.A.	Polska	39 799	11 689	36,08
Stan na 30 czerwca 2008 r.				
INTERIA.PL S.A.	Polska	-	-	-

	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
6 miesięcy 2007				
INTERIA.PL S.A.	Polska	30 897	5 118	36,08
6 miesięcy 2008				
INTERIA.PL S.A.	Polska	-	-	-

Na dzień 1 stycznia 2007 r. jednostka dominująca ComArch S.A. posiadała 2 538 369 sztuk akcji spółki INTERIA.PL S.A., co stanowiło 36,08 % kapitału zakładowego spółki. Akcje te uprawniały ją do wykonywania 11 609 625 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 48,48 % ogólnej liczby głosów.

Na podstawie porozumienia z dnia 3 grudnia 2007 roku przenoszącego własność akcji INTERIA.PL S.A. pomiędzy ComArch S.A. z siedzibą w Krakowie a COMARCH Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna z siedzibą w Krakowie ("SKA"), ComArch S.A. wniosła aportem do SKA całość posiadanych przez siebie akcji INTERIA.PL S.A., to jest 2 267 814 akcji imiennych uprzywilejowanych oraz 270 555 akcji zwykłych na okaziciela w spółce INTERIA.PL S.A. w Krakowie, które to akcje reprezentowały 36,08 % kapitału zakładowego INTERIA.PL S.A. i na które przypadało 48,48 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu INTERIA.PL S.A.

Wg stanu na dzień 30 czerwca 2008 r. akcje INTERIA.PL S.A. nie stanowią już własności Grupy. W styczniu 2008 roku została rozliczona transakcja sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A. przez

"COMARCH MANAGEMENT Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" Spółka Komandytowo-Akcyjna do "BAUER MEDIA INVEST" GmbH będąca wynikiem umowy podpisanej 3 grudnia 2007 roku pomiędzy ComArch S.A. a "BAUER MEDIA INVEST" GmbH. Spółka informowała o szczegółach umowy w raporcie bieżącym nr 52/2007. Wyniki przedmiotowej transakcji zostały ujęte w rachunku zysków i strat Grupy za półrocze 2008 a wpływ tej transakcji na wynik skonsolidowany wyniósł 152 556 tys. zł.

3.7. Zapasy

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Materiały i surowce	1 318	709
Produkcja w toku	15 322	13 634
Towary	5 589	18 494
Zaliczki na towary	14	2
	22 243	32 839

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 161 710 tys. zł (6 miesięcy 2008), 173 594 tys. zł (6 miesięcy 2007) oraz 302 984 tys. zł (12 miesięcy 2007). Grupa odwróciła dokonany w 2007 roku odpis aktualizujący wartość zapasów w kwocie 22 tys. zł. W II kwartale 2008 roku dokonano rozchodu towaru, w odniesieniu do którego utworzono odpis aktualizacyjny w 2007 roku. W II kwartale 2008 roku utworzono odpis aktualizujący wartość zapasów w kwocie 71 tys. zł. Na posiadanych przez Grupę zapasach nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

Na bazie dotychczas utrzymującej się tendencji w zakresie rozliczania produkcji w toku Grupa szacuje, że do rozliczenia po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego pozostanie kwota ok. 5,1 mln zł. Pozostałe zapasy zostaną rozliczone w całości w okresie do 12 miesięcy.

3.8. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (wg MSR 39) przedstawiają się następująco:

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	-	-
Inwestycje utrzymywane do zapadalności	-	-
Należności własne (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	400 425	254 912
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10 175	-
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	-	-
Zobowiązania finansowe	200 509	235 664
Umowy gwarancji finansowych	-	-

W ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Należności własne		
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.11)	-	684
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.11)	147 833	187 866
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.12)	252 592	66 362
Razem	400 425	254 912
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.9)	10 175	-
Razem	10 175	-

Zobowiązania finansowe	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (nota 3.18)	96 249	82 684
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.16)	-	403
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.16)	104 075	152 336
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.16)	185	241
Razem	200 509	235 664

Struktura walutowa zobowiązań i aktywów finansowych przedstawia się następująco:

	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Waluta - PLN	347 080	188 120	187 891	220 782
Waluta - EURO	38 529	41 314	2 791	11 664
Waluta - USD	11 632	18 447	8 217	2 543
Waluta - GBP	75	22	234	116
Waluta - UAH	2 827	1 544	447	187
Waluta - AED	6 213	2 596	48	31
Waluta - SKK	417	441	5	13
Waluta - RUB	1 507	640	632	54
Waluta - LTL	1 842	1 283	244	274
Waluta - CHF	477	496	-	-
Waluty - inne	1	9	-	-
Razem	410 600	254 912	200 509	235 664

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 30 czerwca 2008 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	146 742	1 091	-	-	147 833
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.12)	252 592	-	-	-	252 592
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10 175	-	-	-	10 175
Razem	409 509	1 091	-	-	410 600

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych na dzień 31 grudnia 2007 roku przedstawiał się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	684	-	-	-	684
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	183 027	4 839	-	-	187 866
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.12)	66 362	-	-	-	66 362
Razem	250 073	4 839	-	-	254 912

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 30 czerwca 2008 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (nota 3.18)	6 767	6 407	34 320	48 755	96 249
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	102 973	1 102	-	-	104 075
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	146	39	-	-	185
Razem	109 886	7 548	34 320	48 755	200 509

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2007 roku przedstawiał się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	4 945	5 458	31 473	40 808	82 684
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	403	-	-	-	403
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	147 443	4 893	-	-	152 336
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	128	113	-	-	241
Razem	152 919	10 464	31 473	40 808	235 664

Grupa stosuje następujące metody wyceny poszczególnych klas instrumentów finansowych:

Należności własne

Należności od jednostek powiązanych (nota 3.11)
 Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.11)
 Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe
 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.12)

Metoda wyceny

według skorygowanej ceny nabycia
 według skorygowanej ceny nabycia
 według skorygowanej ceny nabycia
 według wartości godziwej

Zobowiązania finansowe

Metoda wyceny

Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonywała przekwalifikowań składników aktywów finansowych na wyceniany wg kosztu, skorygowanego kosztu nabycia lub wartości godziwej.

Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń na posiadanych aktywach finansowych.

3.9. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Stan na początek roku	-	-
zwiększenia I półrocze	17 214	2 039
zbycie I półrocze	(7 039)	(2 039)
Stan na 30 czerwca	10 175	-
zwiększenia za II półrocze	-	-
zbycie za II półrocze	-	-
Stan na 31 grudnia	-	-

W okresach objętych niniejszym raportem nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmowały jednostki uczestnictwa w funduszu rynku pieniężnego i papierów dłużnych KBC GAMMA SFIO (7 039 tys. zł) zbyte w trakcie okresu sprawozdawczego oraz bony komercyjne w PKO Leasing Finance S.A., Raiffeisen Leasing Polska SA, PKO Auto Finance S.A., BRE Leasing Sp. z o.o. o łącznej wartości 9 965 tys. zł a także depozyty w kwocie 210 tys. zł.

3.10. Pochodne instrumenty finansowe

	30 czerwca 2008 r.		31 grudnia 2007 r.	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	84	-	-	-
	84	-	-	-
<i>Część krótkoterminowa</i>	84	-	-	-

W sprawozdaniu finansowym zaprezentowano pochodne instrumenty finansowe jako aktywo w kwocie 84 tys. zł. Zyski i straty z tytułu wyceny terminowych kontraktów walutowych na dzień 30 czerwca 2008 r. zostały ujęte w rachunku zysków i strat. Ich realizacja nastąpi w okresie do 6 miesięcy od dnia bilansowego.

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 30 czerwca 2008 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 30 czerwca 2008 r. wyniosła 485 tys. EUR

3.11. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Należności handlowe	140 772	177 651
Minus odpis aktualizujący wartość należności	(7 399)	(5 699)
Należności handlowe netto	133 373	171 952
Należności pozostałe	5 355	4 849
Rozliczenia międzyokresowe czynne	3 821	3 094
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	5 253	7 937
Pożyczki	31	34
Należności od podmiotów powiązanych	-	684
	147 833	188 550
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>147 833</i>	<i>188 550</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 2 150 tys. zł (6 miesięcy 2008) i 4 889 tys. zł (12 miesięcy 2007). Odpis ten ujęto w pozostałych kosztach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.12. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Środki pieniężne w kasie i w banku	83 979	37 377
Krótkoterminowe depozyty bankowe	166 993	28 985
Odsetki należne od depozytów krótkoterminowych	1 620	-
Razem środki i ekwiwalenty	252 592	66 362

Efektywna stopa procentowa krótkoterminowych depozytów bankowych w pierwszym półroczu 2008 roku wyniosła dla złotego 5,6918%, dla euro 3,5536% oraz dla dolara 2,1482%. Przeciętny termin wymagalności tych depozytów wynosił 7 dni.

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, w skład środków pieniężnych wchodzi środki pieniężne w kasie, depozyty oraz ich ekwiwalenty. Kredyt w rachunku bieżącym jest ujmowany w działalności finansowej.

Na dzień 30 czerwca 2008 r. Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 10 086 tys. zł.

3.13. Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Aktywa trwale przeznaczone do zbycia	2 864	10 551

W związku z zamiarem sprzedaży, akcje INTERIA.PL S.A. w kwocie 10 551 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r. zakwalifikowane zostały jako aktywa przeznaczone do sprzedaży. W styczniu 2008 r. transakcja sprzedaży została rozliczona, całość akcji zbyto na rzecz "BAUER MEDIA INVEST" GmbH a zatem na dzień 30 czerwca 2008 r. Grupa nie posiadała już akcji INTERIA.PL S.A. Wpływ powyższej operacji na wynik półrocza 2008 wyniósł 152 556 tys. zł.

Na dzień 30 czerwca 2008 r. jako aktywo trwale przeznaczone do zbycia wykazano wartość budynku biurowego należącego do ComArch S.A., zlokalizowanego w Warszawie, który poprzednio był ujęty w środkach trwałych. Zgodnie z decyzją Zarządu budynek postanowiono sprzedać, rozpoczęto też aktywne działania w celu znalezienia nabywcy. W ocenie Zarządu jednostki dominującej budynek powinien znaleźć nabywcę w okresie roku.

3.14. Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2007 r.	7 518 770	7 518 770	-	7 518 770
Realizacja opcji menedżerskiej (rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego 20 kwietnia 2007 r.)	441 826	441 826	-	441 826
Stan na 30 czerwca 2007 r.	7 960 596	7 960 596	-	7 960 596
Stan na 31 grudnia 2007 r.	7 960 596	7 960 596	-	7 960 596
Stan na 30 czerwca 2008 r.	7 960 596	7 960 596	-	7 960 596

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Na kapitał zakładowy ComArch S.A. składa się:

- 1) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie ComArch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.14.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu ComArch S.A. według stanu na dzień sporządzenia raportu

Małżeństwo Elżbieta i Janusz Filipiak posiadali razem 3 411 383 akcji (42,85 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 10 367 383 głosów na WZA, co stanowiło 69,15 % wszystkich głosów na WZA.

Wg wiedzy Spółki na dzień przekazania raportu klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A. byli posiadaczami 2 150 852 sztuk akcji (27,02 % w kapitale zakładowym Spółki), z których przysługiwało 2 150 852 głosów na WZA, co stanowiło 14,35 % w ogólnej liczbie głosów na WZA. Akcje te obejmują akcje będące w posiadaniu BZ WBK AIB Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A., które na dzień sporządzenia raportu, wg wiedzy Spółki, posiadały 829 619 sztuki akcji (10,42 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 829 619 głosów na WZA (5,53 % ogólnej liczbie głosów na WZA).

3.14.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w I półroczu 2008 roku

1) Wprowadzenie do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 9 400 akcji serii A

Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Uchwałą Nr 7/2008 z dnia 4 stycznia 2008 r., stwierdził, że zgodnie z §19 ust. 1 i 2 Regulaminu Giełdy do obrotu giełdowego na rynku podstawowym dopuszczonych jest 9 400 akcji zwykłych na okaziciela serii A, oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem "PLCOMAR00061", o wartości nominalnej 1 zł. Na podstawie §38 ust. 1 Regulaminu Giełdy Zarząd Giełdy postanowił wprowadzić z dniem 11 stycznia

2008 r. w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym akcje spółki ComArch S.A., o których mowa powyżej, pod warunkiem dokonania przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w dniu 11 stycznia 2008 r. asymilacji tych akcji z akcjami spółki ComArch S.A. będącymi w obrocie giełdowym.

2) Zmiana praw z akcji serii A

Na wniosek jednego z akcjonariuszy oraz na podstawie uchwały Nr 1/16/2007 Zarządu Spółki ComArch S.A. podjętej w dniu 13 sierpnia 2007 roku z dniem 02 stycznia 2008 r. uległy zmianie prawa z 9 400 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A.

1) wskazanie papierów wartościowych emitenta, z których prawa zostały zmienione, z podaniem ich liczby;

- akcje imienne uprzywilejowane serii A w liczbie: 9 400 szt.

2) wskazanie podstaw prawnych podjętych działań, jak również treści uchwał właściwych organów emitenta, na mocy których dokonano zmiany praw z papierów wartościowych emitenta:

- Art. 8 ust. 1 i ust. 3 Statutu Spółki ComArch S.A.

- Uchwała Nr 1/16/2007 Zarządu Spółki ComArch S.A. podjęta w dniu 13 sierpnia 2007 roku

- Uchwała Nr 913/07 Zarządu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. z dnia 21 grudnia 2007 r.

3) pełny opis praw z papierów wartościowych przed i po zmianie - w zakresie tych zmian

- przed zmianą - akcje imienne uprzywilejowane, stosunek głosów na WZA Spółki 1:5,

- po zmianie - akcje zwykłe na okaziciela, stosunek głosów 1:1

4) liczba akcji imiennych, które podlegały zamianie: 9 400 szt.,

5) ogólna liczba głosów na walnym zgromadzeniu emitenta po dokonaniu zamiany: 14 991 796

3) Zwiększenie udziału BZ WBK AIB Asset Management S.A. w ogólnej liczbie głosów na WZA ComArch S.A.

a) 2 stycznia 2008

W wyniku nabyć akcji, rozliczonych w dniu 2 stycznia 2008 roku oraz zamiany 9 400 akcji imiennych uprzywilejowanych na akcje zwykłe, klienci BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu stali się posiadaczami akcji w liczbie powodującej wzrost udziału głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej ComArch S.A. o więcej niż 2 %.

W dniu 2 stycznia 2008 roku na rachunkach papierów wartościowych klientów BZ WBK AIB Asset Management S.A. objętych umowami o zarządzanie znajdowały się łącznie 1 833 464 akcje, co stanowi 23,03% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwały 1 833 464 głosy, co stanowi 12,23% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki ComArch S.A.

Ponadto BZ WBK AIB Asset Management poinformowało, że BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zleciło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych, których organem jest Towarzystwo (dalej: "Fundusze") spółce BZ WBK AIB Asset Management S.A. W związku z powyższym, w przypadku posiadania przez Fundusze akcji spółki ComArch S.A., BZ WBK AIB Asset Management S.A. zobowiązana jest uwzględnić je w zawiadomieniu. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 3/2008.

b) 18 marca 2008

W wyniku nabyć akcji, rozliczonych w dniu 18 marca 2008 roku, klienci BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu stali się posiadaczami akcji w liczbie powodującej wzrost udziału w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki publicznej ComArch S.A. o więcej niż 2%.

W dniu 18 marca 2008 roku na rachunkach papierów wartościowych klientów BZ WBK AIB Asset Management S.A. objętych umowami o zarządzanie znajdowało się łącznie 2 150 852 akcje, co stanowi 27,02% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwały 2 150 852 głosy, co stanowi 14,35% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki ComArch S.A.

Ponadto BZ WBK AIB Asset Management S.A. poinformowało, że BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, w trybie określonym w art. 46 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 27 maja 2004 roku - o funduszach inwestycyjnych (DZ. U. Nr 146, poz. 1546, ze zm.), zleciło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych, których organem jest Towarzystwo (dalej: "Fundusze") spółce BZ WBK AIB Asset Management S.A. W związku z powyższym, w przypadku posiadania przez Fundusze akcji Spółki ComArch S.A., BZ WBK AIB Asset Management S.A. zobowiązane jest uwzględnić je w zawiadomieniu. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 6/2008.

4) Uchwała Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. w sprawie asymilacji akcji serii A

Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. poinformował, że postanowił dokonać w dniu 11 stycznia 2008 roku asymilacji 9 400 akcji spółki ComArch S.A. oznaczonych kodem PLCOMAR00061 z 6 193 396 akcjami spółki ComArch S.A. oznaczonymi kodem PLCOMAR00012.

Akcje objęte asymilacją otrzymują kod PLCOMAR00012. Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. stwierdził, że z dniem 11 stycznia 2008 roku kodem PLCOMAR00012 oznaczonych jest 6 202 796 akcji spółki ComArch S.A.

5) Rozliczenie transakcji sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A.

W styczniu 2008 roku została rozliczona transakcja sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A. przez "ComArch Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" Spółka Komandytowo-Akcyjna do "BAUER MEDIA INVEST" GmbH będąca wynikiem umowy podpisanej 3 grudnia 2007 roku pomiędzy ComArch S.A. a "BAUER MEDIA INVEST" GmbH. Spółka informowała o szczegółach umowy w raporcie bieżącym nr 52/2007.

Uzyskany bezpośredni wynik na sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A. w kwocie 188 900 tys. zł został pomniejszony o utworzony w związku z powyższą transakcją podatek odroczonego w kwocie 36 343 tys. zł. Ostateczny wpływ powyższej transakcji na wynik skonsolidowany półrocza 2008 wyniósł 152 556 tys. zł.

3.14.3. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki ComArch S.A.

a) Program opcji menedżerskich na lata 2005 - 2007

W dniu 30 czerwca 2005 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę nr 51 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki (łącznie 17 osób). Celem Programu było stworzenie dodatkowej motywacji dla Członków Zarządu oraz dla Pracowników Kluczowych poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu zysku netto Spółki. Program miał zostać zrealizowany poprzez zaoferowanie Członkom Zarządu i Pracownikom Kluczowym kolejno w 2006 roku, w 2007 roku i w 2008 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji wynosiła różnicę pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z grudnia każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2005 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Członkom Zarządu i Pracownikom Kluczowym.

Zgodnie z warunkami programu Spółka ustaliła, iż:

- a) średnia kapitalizacja ComArch S.A. z grudnia 2004 r. wyniosła 476,5 mln zł,
- b) średnia kapitalizacja ComArch S.A. z grudnia 2005 r. wyniosła 441,7 mln zł,
- c) średnia kapitalizacja ComArch S.A. z grudnia 2006 r. wyniosła 1 539,7 mln zł,
- d) średnia kapitalizacja ComArch S.A. z grudnia 2007 r. wyniosła 1 410,4 mln zł.

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w grudniu 2005 r. i średnią kapitalizacją w grudniu 2004 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2006 r. nie zostały wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

Rada Nadzorcza ustaliła wzrost kapitalizacji Spółki na dzień 31 grudnia 2006 roku w oparciu o notowania Spółki na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na kwotę 1 098 010 607,08 zł oraz wartość opcji w wysokości 8,2 % wzrostu kapitalizacji Spółki tj. 90 036 869,78 zł. W dniu 12 lutego 2007 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w sprawie realizacji programu opcji menedżerskiej i ustaliła, że w celu realizacji opcji zostanie wyemitowanych 441 834 akcji zwykłych na okaziciela serii I2 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł. Rada Nadzorcza Spółki podjęła w dniu 14 marca 2007 roku uchwałę w sprawie zmiany uchwały z dnia 12 lutego 2007 roku w sprawie realizacji opcji menedżerskiej. W jej rezultacie w celu realizacji programu opcji menedżerskich zostało wyemitowanych 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł. Subskrypcja akcji serii I2 została przeprowadzona w dniach 16 - 23 marca 2007.

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w grudniu 2007 r. i średnią kapitalizacją w grudniu 2006 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2008 r. nie zostaną wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

b) Program opcji menedżerskich na lata 2008 - 2010

W dniu 28 czerwca 2007 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ComArch S.A. podjęło uchwałę nr 40 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Kluczowych Pracowników Spółki na lata 2008-2010. Celem Programu jest stworzenie dodatkowej motywacji dla Pracowników Kluczowych poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program zostanie zrealizowany poprzez zaoferowanie Pracownikom Kluczowym kolejno w 2009 roku, w 2010 roku i w 2011 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z grudnia każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2008 roku a ceną emisyjną akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu i ilością akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu. Podstawą obliczenia wartości Opcji będzie wzrost kapitalizacji Spółki, liczony:

- dla 2008 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki z grudnia 2007 roku, a średnią

kapitalizacją Spółki z grudnia 2008 roku,

- dla 2009 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki z grudnia 2008 roku, a średnią kapitalizacją Spółki z grudnia 2009 roku,
- dla 2010 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki z grudnia 2009 roku, a średnią kapitalizacją Spółki z grudnia 2010 roku.

W czwartym kwartale roku poprzedzającego dany rok realizacji Programu, Rada Nadzorcza ustali w drodze uchwały listę Pracowników Kluczowych oraz współczynniki Opcji indywidualnych. Lista Pracowników Kluczowych oraz współczynników Opcji indywidualnych ustalane będą niezależnie dla każdego kolejnego roku trwania Programu. Łączna wartość współczynników Opcji indywidualnych dla wszystkich Pracowników Kluczowych w danym roku realizacji Programu będzie wynosić 3 % (trzy procent) wzrostu kapitalizacji Spółki.

Zgodnie z MSSF 2 Spółka jest zobowiązana obliczyć wartość opcji, a następnie ujmować ją jako koszt w rachunku zysków i strat w okresie życia danej opcji, tj. od dnia przyznania do dnia wygaśnięcia. Spółka będzie ujmować w rachunku wyników wartość poszczególnych opcji począwszy od momentu przyznania opcji dla Pracowników Kluczowych za dany rok trwania programu.

Spółka zwraca uwagę, że mimo iż wartość opcji każdorazowo pomniejsza zysk netto Spółki i Grupy, to jednak operacja ta nie wpływa na wartość przepływów pieniężnych w Spółce. Ponadto ekonomiczny koszt opcji ujmowany jest w rachunku wyników poprzez uwzględnienie w „rozwodnionym zysku netto” nowoemitowanych akcji dla uczestników Programu. Pomimo iż standard MSSF 2 został oficjalnie przyjęty przez Unię Europejską do stosowania przez spółki giełdowe do sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, to jednak przez wielu ekspertów jest on wskazywany jako kontrowersyjny, gdyż w ich ocenie ujęcie kosztu opcji w rachunku wyników prowadzi do podwójnego liczenia wpływu programu opcyjnego (raz przez wynik i drugi raz poprzez rozwodnienie).

W dniu 10 grudnia 2007 r. Rada Nadzorcza ComArch S.A. ustaliła w drodze uchwały nr 3/12/2007 listę Pracowników Kluczowych, którym w dniu 31 grudnia 2007 roku zostały przyznane opcje oraz współczynniki Opcji indywidualnych obowiązujące dla roku 2008. Łączna wartość współczynników Opcji indywidualnych obowiązujących dla roku 2008 wynosi 3%.

Zgodnie z MSSF 2 spółka dokonała wyceny wartości opcji. Do wyceny opcji wykorzystano model wyceny opcji Black and Scholes. Poza założeniami wynikającymi z charakteru programu opcyjnego opisanymi powyżej, na potrzeby wyceny przyjęto następujące dodatkowe założenia:

- stopa wolna od ryzyka 5,74 % (średnia rentowność 52 tygodniowych bonów skarbowych);
- stopa dywidendy 0 % (przewidywana na dzień uchwalenia programu stopa dywidendy w okresie);
- oczekiwana zmienność 34,45 % (oczekiwaną zmienność opartą na historycznej zmienności z ostatnich 200 notowań poprzedzających dzień uchwalenia programu na bazie średniej ceny akcji z kursów open i close).

Ustalona wartość opcji wynosi 5 944 tys. zł i zostanie rozpoznana w rachunku wyników w roku 2008.

Wpływ rozpoznania wartości opcji w rachunku wyników za półrocze 2008 wyniósł minus 2 971 tys. zł.

3.14.4. Zdarzenia po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

3.15. Pozostałe kapitały

3.15.1. Kapitał udziałowców Spółki

	Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	Kapitał inwestycyjny i na pokrycie zobowiązań wobec budżetu	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	OGÓŁEM
Stan na 1 stycznia 2007 r.	4 709	745	122 341	127 795
Wycena opcji menedżerskiej	554	-	-	554
Stan na 30 czerwca 2007 r.	5 263	745	122 341	128 349
Wycena opcji menedżerskiej	526	-	-	526
Stan na 31 grudnia 2007 r.	5 789	745	122 341	128 875
Stan na 1 stycznia 2008 r.	5 789	745	122 341	128 875
Wycena opcji menedżerskiej	2 970	-	-	2 970
Stan na 30 czerwca 2008 r.	8 759	745	122 341	131 845

3.15.2. Kapitał udziałowców mniejszościowych

	OGÓŁEM
Kapitał udziałowców mniejszościowych	
Stan na 1 stycznia 2007 r.	14 580
Udział w wyniku za 6 miesięcy 2007 udziałowców mniejszościowych	43
Stan na 30 czerwca 2007 r.	14 623
Udział w wyniku za II półrocze 2007	(395)
Stan na 31 grudnia 2007 r.	14 228
Stan na 1 stycznia 2008 r.	14 228
Udział w wyniku za 6 miesięcy 2008 udziałowców mniejszościowych	427
Udział w kapitale zakładowym udziałowców mniejszościowych	51
Stan na 30 czerwca 2008 r.	14 706

3.16. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Zobowiązania handlowe	40 839	75 203
Zobowiązania finansowe	-	-
Zaliczki otrzymane na poczet usług	1 722	5 202
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	-	403
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	18 093	16 964
Zobowiązania inwestycyjne	4 854	5 115
Przychody przyszłych okresów	3 657	2 071
Rezerwa na urlopy	10 698	8 527
Rezerwa na koszty dotyczące okresu bieżącego, do poniesienia w przyszłości	20 621	28 342
Pozostałe zobowiązania	1 923	9 611
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	1 853	1 429
Razem zobowiązania	104 260	152 867

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.17. Kontrakty długoterminowe

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym	39 922	53 692
a) przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	14 961	18 489
b) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	24 402	31 285
c) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym- efekt rozliczenia zgodnie z MSR 11	559	3 919

Z uwagi, iż Spółka stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom.

Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 31 grudnia 2007 a 30 czerwca 2008 prezentowana jest poniżej:

	Czynne	Bierne	Netto
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym			
Saldo RMK skonsolidowanych na 01.01.2007	23 926	9 744	14 182
Saldo RMK skonsolidowanych na 30.06.2007	25 606	7 505	18 101
Zmiana	-1 680	2 239	3 919
Saldo RMK skonsolidowanych na 01.01.2008	17 806	7 125	10 681
Saldo RMK skonsolidowanych na 30.06.2008	15 895	4 655	11 240
Zmiana	1 911	2 470	559
<i>Różnica zmiany RMK księgowych do przeliczeń kontraktów (wg MSR 11).</i>			

3.18. Kredyty, pożyczki

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	89 482	77 739
Pożyczki	-	-
	89 482	77 739
Krótkoterminowe		
Kredyt w rachunku bieżącym	-	-
Pożyczki	206	205
Kredyty bankowe	6 561	4 740
	6 767	4 945
Kredyty, pożyczki ogółem	96 249	82 684

Kredyty inwestycyjne

W Grupie Comarch podmiot dominujący ComArch S.A. korzysta z następujących kredytów inwestycyjnych:

a) kredyt inwestycyjny w Fortis Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosi 10 lat tj. do 2015 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Na dzień 30 czerwca 2008 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 14 000 tys. zł. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco, hipoteka na wybudowanej nieruchomości oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku.

b) kredyt inwestycyjny w Kredyt Bank S.A. z siedzibą w Warszawie zaciągnięty w 2006 roku na finansowanie II etapu budowy nowych budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 80 % wartości inwestycji, maksymalnie 26 824 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka na wybudowanej nieruchomości oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 30 czerwca 2008 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 25 990 tys. zł.

c) kredyt inwestycyjny w Fortis Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 85 % wartości inwestycji, maksymalnie 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu powinno nastąpić do 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka na działkach, na których zostanie wybudowany budynek, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Na dzień 30 czerwca 2008 r. wartość wykorzystanego kredytu wynosiła 40 799 tys. zł.

d) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu nieruchomości gruntowej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 15 100 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 5 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka na nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania. Na dzień 30 czerwca 2008 r. wartość kredytu przypadającego do spłaty wynosiła 15 100 tys. zł.

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i

pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej dotyczy kredytów inwestycyjnych (oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową). Grupa prowadzi optymalizację kosztów odsetkowych poprzez stały monitoring struktury stóp procentowych i odpowiednie dopasowanie bazowej stopy procentowej kredytu.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej

Stan na 30 czerwca 2008 r.	do 6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kredyt inwestycyjny	3 204	3 203	40 727	48 755	95 889
odsetki	154	-	-	-	154
	3 358	3 203	40 727	48 755	96 043

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Od 1 do 2 lat	6 407	5 458
Od 2 do 5 lat	34 320	31 473
Powyżej 5 lat	48 755	40 808
	89 482	77 739

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
w walucie polskiej	96 249	82 684
	96 249	82 684

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy:

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Kredyty bankowe	7,13%	6,18 %
Pożyczki	0%	6,20 %

Linie kredytowe w rachunku bieżącym (przyznane, nie wykorzystywane na dzień bilansowy)

O zmiennym oprocentowaniu:	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
– wygasające w ciągu jednego roku	35 159	25 436
	35 159	25 436

3.19. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 30 czerwca 2008 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie ComArch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 28 970 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2007 roku ich wartość wynosiła 46 461 tys. zł.

Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy)

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Linie kredytowe *	87 000	90 000
	87 000	90 000

(*) zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym opisane w pkt. 3.12

Wg stanu na dzień 30 czerwca 2008 r. ComArch S.A. nie poręczała za zobowiązania z tytułu umów leasingowych.

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzech wynosi 4 876 tys. zł, z czego część została objęta rezerwami utworzonymi w roku poprzednim. Na koniec czerwca 2008 roku zostały utworzone dodatkowe rezerwy na kwotę potencjalnych roszczeń w wysokości 924 tys. zł.

Grupa na dzień 30 czerwca 2008 r. nie posiadała żadnych umownych zobowiązań do opłat z tytułu leasingu operacyjnego.

3.20. Odroczony podatek dochodowy

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Stan na początek okresu:	12 341	10 994
- odniesione na wynik finansowy	12 341	10 994
Zmiany aktywa z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w ComArch Inc.	-	295
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch Inc.	(295)	
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową z lat ubiegłych w ComArch Software AG	(161)	(988)
- utworzenie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	-	8 740
- rozwiązanie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	(4 084)	(6 814)
- rozwiązanie/utworzenie aktywa z tytułu wyceny akcji spółki INTERIA.PL S.A.	-	(755)
- utworzenie/rozwiązanie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów i należności (amortyzacja, koszty prac badawczych, odpisy aktualizacyjne)	310	708
- utworzenia aktywa na możliwą do rozliczenia stratę podatkową spółki ComArch Software AG	-	161
Stan na koniec okresu	8 111	12 341
- odniesione na wynik finansowy	8 111	12 341
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Stan na początek okresu:	6 634	6 309
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	1 204	879
Zmiany zobowiązań z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- zobowiązanie z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji i różnic kursowych	110	325
- utworzenie rezerwy związanej z transakcją sprzedaży akcji INTERIA.PL S.A.	36 343	-
Stan na koniec okresu	43 087	6 634
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	37 657	1 204

Aktywo z tytułu podatku odroczonego

	Aktywo z tytułu straty podatkowej	Amortyzacja	Rezerwy na koszty, odpisy aktualizacyjne	Aktywo z tytułu wyceny INTERIA.PL S.A.	Aktywo z tytułu ulgi podatkowej w podatku dochodowym (strefa)	Razem
Stan na 1 stycznia 2007 r.	988	-	2 437	755	6 814	10 994
(Obciążenie)/uznanie wyniku za rok 2007	(532)	-	708	(755)	1 926	1 347
Stan na 31 grudnia 2007 r.	456	-	3 145	-	8 740	12 341
Obciążenie/uznanie/wyniku za pierwsze półrocze 2008	(456)	-	310	-	(4 084)	(4 230)
Stan na 30 czerwca 2008 r.	-	-	3 455	-	4 656	8 111

	Amortyzacja i wycena bilansowa	Rezerwy	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej majątku FIZ (w związku z transakcją sprzedaży akcji INTERIA.PL S.A.)	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej majątku MKS Cracovia SSA	Razem
Stan na 1 stycznia 2007 r.	879	-	-	5 430	6 309
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2007	325	-	-	-	325
Stan na 31 grudnia 2007 r.	1 204	-	-	5 430	6 634
-odniesionych na wynik	1 204	-	-	-	1 204
-odniesione na kapitał	-	-	-	5 430	5 430
Obciążenie /uznanie/ wyniku za I półrocze 2008	110	-	36 343	-	36 453
Stan na 30 czerwca 2008 r.	1 314	-	36 343	5 430	43 087
-odniesionych na wynik	1 314	-	36 343	-	37 657
-odniesione na kapitał	-	-	-	5 430	5 430

1. W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75 % wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku ComArch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła

przekroczyć 75 % wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła/poniesie w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia.

ComArch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla ComArch S.A. Oznacza to wydłużenie okresu, w jakim Spółka będzie mogła wykorzystać limit pomocy publicznej, przysługujący z tytułu poniesionych w specjalnej strefie ekonomicznej inwestycji. Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2007 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej na dzień 30 czerwca 2008 r., zdyskontowanej na dzień przyznania zezwolenia wynosi 25 481 tys. zł.

Spółka wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2007 r. aktywo z tytułu odroczonego podatku z tytułu ulgi inwestycyjnej z działalności w SSE (zwane dalej Aktywem) w wysokości 8 740 tys. zł. Aktywo to będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez ComArch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2008. W okresie II kwartałów 2008 r., ze względu na poziom osiągniętego w roku 2008 dochodu z działalności strefowej rozwiązano część utworzonego na 31 grudnia 2007 r. Aktywa w wysokości 4 084 tys. zł. Równocześnie, zgodnie z MSR 12 Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Spółka zwraca uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w Spółce ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch. Ponieważ ComArch S.A. ma zamiar nadal inwestować w SSE, dlatego wystąpiono o nowe zezwolenie, które otrzymano w dniu 17 kwietnia 2007 r.

2. W okresie II kwartałów 2008 r. Grupa dokonała częściowego rozliczenia ujętego na 31 grudnia 2007 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 650 tys. zł. Jednocześnie dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 960 tys. zł i zawiązania rezerwy na podatek odroczonego w kwocie 110 tys. zł. Łączny wpływ ww. operacji na wynik roku 2008 roku wyniósł 200 tys. zł.

3. W okresie II kwartałów 2008 roku Grupa dokonała całkowitego odwrócenia utworzonego na dzień 31 grudnia 2007 r. aktywa z tytułu straty podatkowej w spółce zależnej ComArch Software AG w kwocie 161 tys. zł, oraz w spółce ComArch, Inc. w kwocie 295 tys. zł. Łączny wpływ na wynik -456 tys. zł.

4. W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ (związaną z transakcją zbycia akcji INTERIA.PL S.A.) utworzono rezerwę na podatek odroczonego w kwocie 36 343 tys. zł. Łączny wpływ operacji wymienionych w pkt. 1-4 na wynik netto za 2008 r. wyniósł minus 40 683 tys. zł.

3.21. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Długoterminowe	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na koszty spraw sądowych	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2008 r.	2 050	619	2 669
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:			
- utworzenie dodatkowych rezerw	719	142	861
- rezerwy wykorzystane w trakcie roku	1 072	101	1 173
Stan na 30 czerwca 2008 r.	1 697	660	2 357

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Pozostałe rezerwy	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2008 r.	14	2 566	-	2 580
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:				
- utworzenie dodatkowych rezerw	160	836	-	996
- rezerwy wykorzystane w trakcie roku	14	452	-	466
Stan na 30 czerwca 2008 r.	160	2 950	-	3 110

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy. Koszty okresu bieżącego dotyczą rezerw utworzonych na koszty z tytułu nierozliczonych zaliczek i koszty mediów. Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą rozpoznania przewidywanych strat na kontraktach.

Struktura łącznej kwoty rezerw:

	30 czerwca 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Długoterminowe	2 357	2 669
Krótkoterminowe	3 110	2 580

3.22. Przychody ze sprzedaży

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
Przychody ze sprzedaży usług informatycznych	142 885	111 094
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania własnego	38 557	28 799
Przychody z pozostałej sprzedaży	8 864	9 588
Razem	190 306	149 481
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego	63 152	66 768
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania obcego	11 631	37 849
Przychody z pozostałej sprzedaży	9 140	16 311
Razem	83 923	120 928
Ogółem przychody ze sprzedaży	274 229	270 409

3.23. Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
I/1 Koszty wg rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	9 382	8 101
Koszty świadczeń pracowniczych	132 555	131 387
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	(17 807)	(42 975)
Zużycie surowców i materiałów pomocniczych	7 054	4 694
Usługi obce	19 995	30 846
Podatki i opłaty	2 850	1 971
Pozostałe koszty	21 038	5 807
Koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu, w tym:	175 067	139 635
- koszt wytworzenia	124 091	105 943
- koszty sprzedaży	22 848	18 902
- koszty ogólne	25 472	14 916
- różnice kursowe od zobowiązań	2 656	(126)
I/2 Koszt sprzedanych towarów i materiałów	77 286	101 915
I/3 Koszty realizacji prac w ramach projektów unijnych	9 448	6 672
I/4 Łączne koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu, ogólnego zarządu, towarów i materiałów oraz realizacji prac w ramach projektów unijnych	261 801	248 222

II. Koszty świadczeń pracowniczych	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Koszty wynagrodzeń	113 439	114 187
Koszty ubezpieczeń społecznych	16 024	14 319
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	907	1 040
Szkolenia	693	725
Koszty BHP	1	1
Pozostałe	1 491	1 115
Razem	132 555	131 387

3.24. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne i zyski	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Rozwiązanie odpisów aktualizujących zapłaty	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących towary	-	84
Otrzymane odszkodowania komunikacyjne	25	75
Przedawnione zobowiązania	-	2
Otrzymane kary umowne	-	122
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	35	61
Zwrot podatku VAT	188	142
Dotacje inwestycyjne	94	81
Inne	142	183
Razem	484	750

3.25. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne i straty	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Odpis aktualizujący wartość aktywów (utrata wartości)	49	421
Składki członkowskie	151	188
Darowizny	9	161
Strata ze zbycia i likwidacji aktywów trwałych	4	-
Koszty sądowe	-	-
Odpis aktualizujący wartość należności	2 150	2 215
Odszkodowania i kary	158	521
Koszty działalności bytowej	210	92
Rozwiązane rezerwy z 2006 roku	-	175
Inne	33	131
Razem	2 764	3 904

3.26. Koszty finansowe – netto

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Koszty odsetek:	(1 938)	(777)
- obligacje zamienne	-	-
- odsetki od pożyczek	(20)	2
- inne	(1 918)	(779)
Zyski z odsetek od lokat	6 199	838
Zyski ze zbycia papierów wartościowych	40	39
Zyski(straty) kursowe netto (nota 3.28)	(1 105)	(45)
Zyski ze zbycia aktywów finansowych:	188 942	(103)
- wynik sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A.	188 900	-
- pozostałe	42	(103)
Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych i inwestycji	84	-
Inne:	(33)	(73)
- wycena kredytu inwestycyjnego	(5)	104
- pozostałe	(28)	(177)
Razem	192 189	(121)

3.27. Podatek dochodowy

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Podatek bieżący	1 175	687
Podatek odroczony	40 683	2 142
Razem	41 858	2 829

Podatek dochodowy od zysku brutto Grupy, przed opodatkowaniem, różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskanoby stosując średnią ważoną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Zysk brutto skonsolidowany przed opodatkowaniem	202 337	20 758
Podatek wyliczony stawką nominalną od zysku brutto	38 444	3 944
Różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania:		
Korekty konsolidacyjne	31 003	(2 644)
Wyłączenia strat spółek konsolidowanych	3 584	1 662
Suma zysków brutto jednostek konsolidowanych (nominalna podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym przy założeniu zgodności zysku bilansowego z podstawą opodatkowania)	236 924	19 776
Trwale i przejściowe różnice w pomiędzy zyskiem brutto a rzeczywistą podstawą opodatkowania, w tym:	(230 918)	(16 355)
<i>Wykorzystanie uprzednio rozpoznanych strat podatkowych</i>	-	(2 370)
<i>Różnice pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem a zyskiem brutto</i>	(101 283)	(2 421)
<i>inne</i>	(1 018)	
<i>Dochód zwolniony z tytułu prowadzenia działalności w SSE</i>	(21 493)	(11 564)
<i>Dochód zwolniony (Fundusz)</i>	(75 881)	
<i>Dochód SKA</i>	(31 243)	
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	6 006	3 421
Podatek wyliczony według stawki podatkowej w Grupie	1 175	687
Wielkość efektywnej stawki podatkowej	5,81%	3,31%

Mającą zastosowanie stawka podatku wyniosła w 2008 roku 19 % i wynikała z przeciętnych stawek podatkowych stosowanych w krajach spółek objętych konsolidacją. Natomiast mająca zastosowanie stawka podatku wyniosła w 2007 roku 19 % i wynikała z przeciętnych stawek podatkowych stosowanych w krajach spółek objętych konsolidacją. Władze podatkowe kraju Jednostki dominującej mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami. W opinii Zarządu Jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

3.28. Zyski (straty) kursowe – netto

Różnice kursowe powiększające (koszty)/przychody w rachunku zysków i strat uwzględnione zostały w następujących pozycjach:

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Przychody ze sprzedaży	310	(929)
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2 657)	126
Koszty finansowe netto	(1 105)	(45)
Razem	(3 452)	(848)

3.29. Zysk na akcję

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	160 052	17 886
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. sztuk)	7 960	7 692
Podstawowy zysk na akcję zwykłą (w zł)	20,11	2,33
Rozwodniona liczba akcji zwykłych (w tys. sztuk)	7 960	7 761
Rozwodniony zysk na jedną akcję	20,11	2,30

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2008" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy ComArch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2007" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy ComArch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2007 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2007 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2008" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy ComArch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2007" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy ComArch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2007 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2007 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości potencjalnych akcji wynikającej z możliwego wykonania opcji menedżerskiej, przyznanych za rok 2007.

3.30. Transakcje z podmiotami powiązanymi

3.30.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Przychody ze sprzedaży towarów:		
INTERIA.PL S.A.	-	-
Przychody ze sprzedaży usług:		
INTERIA.PL S.A.	-	668
	-	668

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3 %, przy usługach 5 %)
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40 %)

W roku 2008 nie wystąpiły transakcje z podmiotami powiązanymi, które nie byłyby konsolidowane.

3.30.2. Zakupy towarów i usług

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Zakupy towarów:		
INTERIA.PL S.A.	-	395
Zakupy usług:		
INTERIA.PL S.A.	-	188
	-	583

Cenę usług i towarów negocjuje się zwykle z podmiotami powiązanymi stosując jedną z wymienionych powyżej metod. W okresie objętym sprawozdaniem nie było żadnych istotnych transakcji z innymi niż wymienione powyżej podmiotami powiązanymi.

W roku 2008 nie wystąpiły transakcje z podmiotami powiązanymi.

3.30.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	6 miesięcy 2008	6 miesięcy 2007
Należności od podmiotów powiązanych:		
INTERIA.PL S.A.	-	300
	-	300
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych:		
INTERIA.PL S.A.	-	365
	-	365

3.30.4. Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących

W I półroczu 2008 łączne wynagrodzenie członków zarządu ComArch S.A. wyniosło 7 171 376,91 zł, a łączne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ComArch S.A. 213 235,24 zł. Spółki zależne i stowarzyszone nie wypłaciły żadnych wynagrodzeń ani członkom Zarządu ani członkom Rady Nadzorczej ComArch S.A.

W pierwszej połowie 2008 roku Grupa Comarch utworzyła rezerwy na premie dla osób zarządzających w wysokości 8 602 tys. zł. Wysoka wartość tych rezerw wynika z wyjątkowo wysokiego poziomu zysku netto osiągniętego w pierwszej połowie 2008 roku.

3.31. Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

3.31.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu ComArch S.A., na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Według stanu na dzień 29 września 2008 roku akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu ComArch S.A. są:

- małżeństwo Elżbieta i Janusz Filipiak, którzy posiadają razem 3 411 383 akcji (42,85 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 10 367 383 głosów na WZA, co stanowi 69,15 % wszystkich głosów na WZA;

- BZ WBK AIB Asset Management S.A., którego klienci, wg wiedzy Spółki, na dzień przekazania raportu byli posiadaczami 2 150 852 sztuk akcji (27,02 % w kapitale zakładowym Spółki), z których przysługiwało 2 150 852 głosów na WZA, co stanowiło 14,35 % w ogólnej liczbie głosów na WZA. Akcje te obejmują akcje będące w posiadaniu BZ WBK AIB Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A., które na dzień sporządzenia raportu, wg wiedzy Spółki, posiadały 829 619 sztuki akcji (10,42 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 829 619 głosów na WZA (5,53 % ogólnej liczbie głosów na WZA).

3.31.2. Zmiany w stanie posiadania akcji ComArch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące ComArch S.A. w okresie od 14 sierpnia 2008 r. do 29 września 2008 r.

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji ComArch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania raportu kwartalnego za dwa kwartały 2008 roku, tj. 14 sierpnia 2008 r. oraz w dniu 29 września 2008 roku, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 29 września 2008 r.		Stan na 14 sierpnia 2008 r.	
		Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)
Elżbieta i Janusz Filipiakowie	Przewodnicząca Rady Nadzorczej i Prezes Zarządu	3 411 383	69,15 %	3 411 383	69,15 %
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu	10 776	0,07 %	10 776	0,07 %
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	34 268	0,48 %	34 268	0,48 %
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	-	0,00 %	-	0,00 %
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	22 072	0,15 %	22 072	0,15 %
Konrad Tarański*	Wiceprezes Zarządu	-	0,00 %	-	-
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	-	0,00 %	-	0,00 %
Ilość wyemitowanych akcji		7 960 596	100,00 %	7 960 596	100,00 %

*) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ComArch S.A. z dnia 25 czerwca 2008 r. powołało Pana Konrada Tarańskiego na Wiceprezesa Zarządu ComArch S.A.

3.32. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

3.32.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Spółka wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2007 r. aktywo z tytułu odroczonego podatku z tytułu ulgi inwestycyjnej z działalności w SSE (zwane dalej Aktywem) w wysokości 8 740 tys. zł. Aktywo to będzie realizować się sukcesywnie (w postaci

odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez ComArch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2008. W okresie I kwartału 2008 r., ze względu na poziom osiągniętego w roku 2008 dochodu z działalności strefowej rozwiązano część utworzonego na 31 grudnia 2007 r. Aktywa w wysokości 4 084 tys. zł. Równocześnie, zgodnie z MSR12 Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Spółka zwraca uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w Spółce ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

3.32.2. Rozliczenie transakcji sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A.

W styczniu 2008 roku została rozliczona transakcja sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A. przez "ComArch Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" Spółka Komandytowo-Akcyjna do "BAUER MEDIA INVEST" GmbH będąca wynikiem umowy podpisanej 3 grudnia 2007 roku pomiędzy ComArch S.A. a "BAUER MEDIA INVEST" GmbH. Spółka informowała o szczegółach umowy w raporcie bieżącym nr 52/2007.

Uzyskany bezpośrednio wynik na sprzedaży akcji spółki INTERIA.PL S.A. w kwocie 188 900 tys. zł został pomniejszony o utworzony w związku z powyższą transakcją podatek odroczonego w kwocie 36 343 tys. zł. Ostateczny wpływ powyższej transakcji na wynik skonsolidowany półrocza 2008 wyniósł 152 556 tys. zł.

3.32.3. Rezerwa na premie z tytułu zysku netto za rok 2008

W pierwszej połowie 2008 roku Grupa Comarch utworzyła rezerwy na premie dla osób zarządzających w wysokości 8 602 tys. zł. Wysoka wartość tych rezerw wynika z wyjątkowo wysokiego poziomu zysku netto osiągniętego w pierwszej połowie 2008 roku.

3.33. Zdarzenia po dacie bilansu

3.33.1. Wybór podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych ComArch S.A.

Rada Nadzorcza ComArch S.A. bez odbycia posiedzenia w drodze pisemnego głosowania podjęła uchwałę nr 1/8/2008 z dnia 7 sierpnia w sprawie wyboru Deloitte Audyt Sp. z o. o. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych ComArch S.A. Deloitte Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Pięknej 18, posiada uprawnienia do badania sprawozdań finansowych o numerze 73.

ComArch S.A. korzystał w przeszłości z usług Deloitte Audyt Sp. z o. o. w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze 2006 i 2007 roku oraz badania sprawozdań finansowych Spółki ComArch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki ComArch S.A. za lata 2006 i 2007.

Rada Nadzorcza ComArch S.A. dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań Spółki na podstawie art. 19 ust. 2 pkt e) Statutu Spółki, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Umowa z Deloitte Audyt Sp. z o. o. ma zostać zawarta na okres 2 lat i obejmować:

- a) przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki ComArch S.A. za I półrocze 2008 roku;
- b) przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki ComArch S.A. za I półrocze 2009 roku;
- c) badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki ComArch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki ComArch S.A. za 2008 rok;
- d) badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki ComArch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki ComArch S.A. za 2009 rok.

3.33.2. Rejestracja przez Sąd Rejonowy zmiany statutu ComArch S.A.

W dniu 11 sierpnia 2008 roku ComArch S.A. otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 28 lipca 2008 roku rejestrujące m.in. zmiany statutu Spółki uchwalone przez Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 25 czerwca 2008 roku.

Na mocy w/w postanowienia dotychczasowy artykuł 18 ust. 1 Statutu Spółki: „1. Rada Nadzorcza wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeby także Sekretarza Rady.” otrzymuje następujące brzmienie: „1. Walne Zgromadzenie wybiera spośród członków Rady Nadzorczej- Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeb także Sekretarza Rady.”

Tekst jednolity Statutu Spółki ComArch S.A., zawierający zmiany zarejestrowane postanowieniem Sądu z dnia 28 lipca 2008 roku, dostępny na http://www.comarch.pl/pl/investors/corporate_governance

3.33.3. Rejestracja spółki zależnej ComArch R&D S.A.R.L. we Francji

W dniu 16 września 2008 roku została zarejestrowana spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą ComArch R&D S.A.R.L. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji. Spółka zależna emitenta, ComArch Software AG posiada 70 % udziałów spółki ComArch R&D S.A.R.L., stanowiących 70 % kapitału zakładowego oraz 70 % głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki ComArch R&D S.A.R.L. wynosi 7.500 Euro i składa się z 750 udziałów o wartości nominalnej 10 Euro każdy. ComArch Software AG nabyła powyższe udziały za środki pozyskane ze środków własnych, za całkowitą cenę 5.250 Euro. Udziały uznane zostały za znaczące z uwagi na przekroczenie przez ComArch Software AG 20 % kapitału zakładowego spółki ComArch R&D S.A.R.L. Przedmiotem działania ComArch R&D S.A.R.L. będzie tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych, doradztwo w zakresie systemów informatycznych.

3.34. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

W I półroczu 2008 roku spółki Grupy nie wystąpiły z powództwem ani nie były pozwane w postępowaniu spełniającym kryteria określone w § 91 ust. 6 pkt 7a) i 7b) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzecich wynosi 4 876 tys. zł, z czego część została objęta rezerwami utworzonymi w roku poprzednim. Na koniec czerwca 2008 roku zostały utworzone dodatkowe rezerwy na kwotę potencjalnych roszczeń w wysokości 924 tys. zł.